

СПЕЦІАЛЬНИЙ
ВИПУСК

Індустрія гостинності: за крок до Єврочемпіонату

ГАЗЕТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ
ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

П'ЯТНИЦЯ, 24 ЛЮТОГО 2012 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№36 (4680)

Фото Олександра ЛЕПЕТУХИ

Сьогодні є сенс вкотре нагадати, що туристичний потенціал України загалом і водночас кожного її куточка — величезний. Визначна футбольна подія, до якої залишається зовсім мало часу, надає галузі черговий шанс наповнити цю тезу реальним змістом. Себто спрацювати так, щоб нарешті відбувся справжній прорив у в'їзному та внутрішньому туризмі, в розвитку яких зацікавлена кожна туристична держава. Адже для цього створені неабиякі передумови. Значно розширила свої можливості готельна база, ймовірно, по-новому працюватиме прикордонна й митна служби, якіснішими стануть послуги транспортників, імпульсу надано іншим супутнім туризму галузям. Про це — в спецвипуску «УК».

У НОМЕРІ:

ЛЬВІВЩИНА

Гостям одного з десяти кращих у Європі міст нудьгувати не доведеться

4

ПЕРСПЕКТИВА

У планах аеропорту — запровадити туристичні рейси в Туреччину, Ізраїль, Болгарію

5

ЗНАЙ НАШИХ

Українська національна кухня добре збалансована за кількістю жирів, вуглеводів, білків

8-9

ДОНЕЧЧИНА

Туристи побувають у «раю земному» та в підземеллях заводу шампанських вин

10

ПЕРША ЗУПИНКА

Приблизно 50% уболівальників прямуватимуть на матчі через Закарпаття

12

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України з 23 лютого 2012 року

USD 798.7100
за 100 доларів США

EUR 1056.6933
за 100 євро

RUB 2.6830
за 10 рублів

/ AU 140153.64

AG 2722.00

PT 135221.60

PD 56788.28

за 10 трійських унцій

АКТУАЛЬНА ТЕМА

«Зіркові готелі матимуть преференції»

Голова Державного агентства України з туризму та курортів
Олена ШАПОВАЛОВА

Серед питань, які мають особливу актуальність напередодні Євро-2012, не тільки ті, що стосуються кількості готелів, а й чи відповідають їхні зірки загальноприйнятим у світі критеріям оцінки. Про це говоримо сьогодні з головою Державного агентства з туризму та курортів Оленою ШАПОВАЛОВОЮ.

Олено Олексіївно, скільки всього в Україні готелів і чи вистачить їх для розміщення всіх уболівальників? Скільки з них мають відповідну категорію?

— Сьогодні, за різними джерелами, в Україні налічується понад дві тисячі готелів, з них у відповідності з даними, переданими нам Міністерством культури, яке опікувалося цим питанням останніми роками, лише 98 мають свідоцтво про певну категорію. Протягом 2011 року в чотирьох містах, які прийматимуть фінальну частину чемпіонату, вже введено в експлуатацію 1044 готельних номери, в цьому році планується ще 4500. За інформацією організаторів турніру, для уболівальників за контрактовано понад 50 000 готельних номерів. Крім

того, в містах — господарях чемпіонату активно розбудовуються хостели і кемпінги, де також розміщуватимуться туристи.

А як щодо ціни на проживання в цей період? Адже є інформація, що подекуди вони завищені в кілька, якщо не в десятки разів. Яким чином Держтуризмкурорт може вплинути на цінову політику?

— Цінова політика готелів поза компетенцією Державного агентства з туризму та курортів. Водночас, за інформацією організаторів турніру, понад 80% уболівальників планують зупинитися в менш комфортних умовах — у хостелах. Отже, готельєри мають самотужки визначитися, що їм цікавіше, — встановити прийнятні ціни на розміщення і залучити туристів чи підняти ціни і зустріти спортивне свято на самоті.

Державне агентство з туризму та курортів кілька місяців тому оголосило про впровадження нового порядку категоризації готелів шляхом декларування. Чому чинна система визнана незадовільною?

— За інформацією, отриманою нами від органів сертифікації, за 12 років існування Правил обов'язкової сертифікації послуг з тимчасового розміщення категорію отримали лише 503 засоби розміщення. Водночас переважна кількість готелів по категоризацію ще досі не звернулася. Таке співвідношення переконливо свідчить про неефективність раніше впровадженої системи категоризації. Крім того, ця процедура не відповідає вимогам щодо оперативності та прозорості, що викликало обґрунтовані нарікання суб'єктів підприємницької діяльності. Загалом брак категорії в засобів розміщення негативно впливає на якісні параметри ринку готельних послуг в Україні і заважає свідомому вибору їх споживачем.

Отже Держтуризмкурортом на виконання Закону України «Про внесення змін до статті 19 Закону України «Про туризм» розроблено проект постанови Кабміну, яким передбачено інноваційний прозорий механізм встановлення категорії на основі принципів дерегуляції, а також вільного доступу споживачів до інформації про готель.

Розкажіть, будь ласка, про сутність цього декларативного принципу. Як він працює?

— Категорії об'єктам туристичної інфраструктури встановлюватимуться за заявою власника. Окрім заяви, власник подає декларацію про відповідність об'єкта заявленій категорії. Вже за два робочих дні після подачі документів заявник отримає свідоцтво про присвоєння об'єкту

туристичної інфраструктури певної категорії. Водночас відомості про об'єкт та свідоцтво буде внесено у відповідний реєстр. Щоб вибір споживачами засобів розміщення був свідомим, доступ до цього реєстру на сайті Держтуризмкурорту буде вільним.

Скільки коштуватиме така процедура для готельєра?

— Передбачається, що процедура отримання Свідоцтва про присвоєння об'єкту туристичної інфраструктури певної категорії буде безоплатною.

Чи не призведе впровадження декларативного принципу до появи недобросовісних готельєрів, які свідомо приписуватимуть собі неіснуючі зірки?

— Декларативний принцип не означає, що готелі звільняються від відповідальності за недостовірні дані, внесені в декларацію. Так, у законопроекті «Про відповідальність суб'єктів господарювання за правопорушення у сфері туризму» передбачено притягнення до відповідальності за надання недостовірної інформації про вид об'єкта та його категорію. На підставі скарг від споживачів, суб'єктів туристичної діяльності та органів державної влади проводитимуться перевірки, за негативного результату може бути призупинення або скасування дії свідоцтва. В окремих випадках застосовуватимуться штрафні санкції. Передбачається також, що після ухвалення закону «Про саморегульовані організації» контроль за дотриманням готелями нормативних вимог здійснюватиметься за

активної участі професійних саморегульованих організацій. Це поширена світова практика, яка добре себе зарекомендувала в багатьох туристичних країнах.

Якою, власне, буде методика оцінювання — запозичена чи вітчизняна, тож чи відповідатимуть наші зірки європейським?

— Насамперед маю зазначити, що якоїсь однієї, загальноприйнятої у світі методики оцінювання немає — тільки в Європі їх налічується понад десять. Саме тому для відпрацювання загальних підходів та критеріїв ми створили робочу групу, до якої ввійшли також провідні вітчизняні фахівці, представники профільних асоціацій. Тож методика, запропонована Держтуризмкурортом для оцінювання відповідності вітчизняних готелів, включає критерії, які розроблені з урахуванням сучасного стану розвитку готельного сектору, практичного досвіду провідних туристичних країн світу, систем класифікації засобів розміщення, які використовуються країнами ЄС.

Олено Олексіївно, а чи матимуть зіркові готелі якісь преференції перед «незірковими»?

— Власне, це головне — з 1 січня 2011 року готелі категорії 3–5 зірок звільнені від сплати податку на прибуток терміном на 10 років. Сподіваюсь, що це нововведення пришвидшить категоризацію готелів, а також стимулюватиме будівництво нових і модернізацію наявних готелів.

Наталія ЛІЩИНЬКА
для «Урядового кур'єра»

Український Диснейленд? Чому б і ні!

НА ЧАСІ. Туризм посів одне з чільних місць у Стратегії розвитку Києва до 2025 року

Олександр МАЗУРЧАК,
перший заступник голови
Київської міськдержадміністрації

Сьогодні майже кожна столиця будь-якої країни світу визначає туризм одним із головних пріоритетів свого розвитку. Поза сумнівом, для Києва, динамічного європейського міста з багатою історією, оригінальним ландшафтом та архітектурним середовищем, розвиток індустрії гостинності набуває особливої ваги. Саме тому туризм і посів одне з чільних місць у Стратегії розвитку Києва до 2025 року.

Турпродукт міста — явище комплексне

Слід заважити, що цей напрямок діяльності вже давно визначався як пріоритет міської влади, проте до конкретних питань розбудови сучасної туристичної міста протягом довгого періоду ставилися здебільшого формально, а керівництво відповідних структур апарату працювало у вимірах минулого століття. Нині є чітке усвідомлення того, що в умовах жорсткої конкуренції на сучасному світовому туристичному ринку для досягнення справжнього та сталого успіху потрібна комплексна, стратегічно спланована діяльність, що базується на засадах співпраці міської влади, бізнесу та громади Києва.

Важливим чинником розвитку туристичного потенціалу міста в останні роки стала підготовка до Євро-2012, завдяки чому місто отримало десятки новозбудованих та модернізованих готелів, було оновлено базову транспортну інфраструктуру, почали впроваджуватися світові стан-

дарту в організації туристичної інформації. Важливо, що в Києві вже працюють кілька потужних світових готельних операторів — це серйозно позначилося на професійному рівні

80 об'єктів
визначено в центральній частині міста для туристичного показу
гостям чемпіонату

готельного сектору столиці, співвідношенні ціни та якості послуг. Набутий до футбольного чемпіонату інфраструктурний потенціал виводить нас на новий рівень розвитку туристичної індустрії, де міська влада просто зобов'язана впроваджувати сучасні світові підходи до управління туризмом у місті та рекламно-інформаційного просування Києва на основних туристичних ринках.

Влада та бізнес: новий формат відносин

Тут варто, на мій погляд, зупинитися на деяких важливих складових поняття «управління дестинацією» (туристичною територією), що вже давно увійшло в практику провідних світових центрів туризму. Якість туристичного продукту міста — це комплексне явище, де поєднуються всі складові споживання від моменту прибуття туриста до міста — відпо-

відна транспортна інфраструктура, рівень сервісу в готелях та ресторанах, культурні події, безпека на вулицях, комфортне мовне середовище і десятки інших чинників.

Слід заважити, що вже в минулому році ми значно активізували діалог влади з представниками київської туристичної індустрії, що дало змогу розпочати низку спільних ініціатив та проектів, спрямованих на покращення якості послуг столичної індустрії гостинності та збільшення потоків туристів до нашого міста. Минулорічне збільшення потоків туристів на 20% та зростання надходжень до міського бюджету на 12% — це великою мірою результат нового формату стосунків між владою міста та представниками бізнесу.

Рекламуймося разом — успіх не забариться

Тут мені хотілося б зупинитися окремо на ініціативі, яку Київ наприкінці минулого року запропонував іншим містам України. Оскільки одним із ключових туристичних ринків столиці та всієї української туристичної індустрії ми вважаємо внутрішній національний ринок, хотілося б сьогодні визначити нову позицію та місію Києва як столиці держави у системі інформаційно-рекламної підтримки внутрішнього туризму в цілому.

Навіть великим національним туристичним центром, таким, як Львів, Одеса, Ялта, бракує ресурсів для системного просування свого турпродукту на ринку країни і Києва, не говорячи вже про малі туристичні міста та курорти. З іншого боку, Київ як приймаючий ринок туризму також

до цього часу не здійснював системної рекламної кампанії на регіональних ринках держави.

Для розв'язання цієї проблеми ми пропонуємо формування механізму взаємної рекламної підтримки українських міст як центрів туризму через проведення в місцевих ЗМІ спеціальних інформаційних кампаній з популяризації інших центрів туризму України, обміну можливостями соціальної реклами тощо.

Надзвичайної ваги така співпраця набуває перед Євро-2012, оскільки Київ та інші приймаючі міста фактично мають стати своєрідною вітриною туристичної привабливості України.

Ми впевнені, що в разі створення такого механізму взаємної інформаційної підтримки міст та спеціальних зніжкох для організації внутрішніх подорожей можна очікувати значного збільшення завантаження готелів, зростання доходів міст від туристичного збору та додаткових податкових надходжень від туристичної індустрії. Прогнози експертів свідчать, що зростання об-

запропонувати свої можливості та ідеї — це чудово лягає в контекст формування загальнонаціонального партнерства «Національна туристична ініціатива», до якого Київ приєднався торік. Хочу додати також, що міська влада опрацьовує механізми інформаційної підтримки тих готелів, що пропонують спеціальні доступні ціни для відвідання столиці українськими туристами, особливо протягом вихідних. До літнього сезону 2012 року ми разом з представниками київської туристичної індустрії формуємо низку пакетних пропозицій, що включають відвідання найвідоміших музеїв, мистецьких подій тощо. Спільно з провідними українськими авіакомпаніями плануємо представити їх на основних туристичних ринках Європи.

Стратегічним напрямком нашої діяльності в сфері туризму залишається робота із залучення інвестицій. Так, до Євро-2012 у Києві з'явилося чимало чотири- та п'ятизіркових готелів національних та міжнародних готельних мереж, проте і сьогодні

23 спеціальних туристичних маршрути по м. Києву розроблено для уболівальників.

сягів внутрішнього туризму завдяки впровадженню такої загальнонаціональної програми взаємної рекламної підтримки українських міст може перевищити цифру 1 мільйон туристів.

На вихідні — спеціальні ціни

Наголошую, що Київ ініціює цей проект, інші міста України, що хочуть приєднатися до нього, мають

бракує якісних готелів для масового ринку. Найближчим часом ми очікуємо пожевлення в цьому сегменті, до того ж за участі і національних, і міжнародних готельних мереж. Влада Києва серйозно розмірковує про можливість створення в місті великого тематичного парку атракціонів — українського Диснейленду. Потребує поліпшення якості та додаткових інвестицій система масової рекреації киян та гостей столиці.

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Усі прапори в гості до нас?

ПРОБЛЕМА. Для постійного завантаження розбудованої готельної мережі потрібно перетворити міста, які приймають Євро-2012, на потужні туристичні центри

Євген САМАРЦЕВ,
голова Ради з питань
туризму і курортів

Ніхто не заперечувати-
ме, що підготовка до
проведення фіналу фут-
больного чемпіонату Євро-
пи надала потужного ім-
пульсу розвитку готельної
інфраструктури в при-
ймаючих містах. Завдання
будівництва та модерніза-
ції готелів виведено в ранг
пріоритетів державної ва-
ги і кілька років поспіль бу-
ло на постійному контролі
центральної та місцевої
влади. Хоч серйозних іно-
земних інвестицій у цей
сектор ми так і не дочека-
лися, і більша частина го-
телів побудована коштом
великого українського біз-
несу — певний якісний
крок у цій сфері зроблено.
У містах, які приймають
чемпіонат, постали десят-
ки нових сучасних готелів,
зокрема під брендами най-
потужніших світових го-
тельних операторів, знач-
но активізувалася діяль-
ність національних готель-
них мереж, на готельному
ринку загострилася конку-
рентна боротьба за клієнта,
що істотно поліпшило спів-
відношення ціна—якість.

Чому не прийшов інвестор?

Системних іноземних ін-
весторів у готельному сек-
торі Україна не отримала з
кількох причин. По-перше,
ми так і не задіяли в повно-
му обсязі перевірений сві-
товою практикою інстру-
ментарій заохочення інвес-
тицій у цю сферу. По-друге,
це стало результатом дру-
горядного ставлення дер-
жави до питань інформа-
ційно-рекламної підтримки
вітчизняного турпродукту
на іноземних ринках — тут
логіка інвесторів проста:

Позитивні враження вболівальників
перевищать результати багатомільйонної
рекламної кампанії, а в разі негативних
спогадів усі зусилля в цьому напрямку
будуть марними.

якщо країна не рекламує
свій туризм, то навіщо в
нього інвестувати? По-тре-
те, не варто забувати, що в
оподаткуванні готелів у
більшості країн ЄС засто-
сують знижену ставку ПДВ
— в кілька разів меншу, ніж
в Україні. А отже, вітчизня-
ний готельний бізнес порів-
няно з країнами-конкурента-
ми з Європи все-таки пе-
ребуває в гірших конкурен-
тних позиціях. Насамкінець
не забудемо і про світової
економічної кризи, що знач-
но змінила ситуацію в мак-
ромасштабах і вплинула на
поведінку споживачів на
туристичному ринку.

Проте навіть з огляду на
ці обставини готельна інду-
стрія країни в останні 3–4 ро-
ки зробила якісний крок
уперед — відомі міжнародні

До Львова, Києва, Харкова та Донецька має притягувати туристів немов магнітом

готельні оператори Inter-
continental Hotel Group,
Rezidor, Hyatt, Hilton, Star-
wood, Accor уже активно ді-
ють на ринку, управляють
готелями в різних містах
України, а отже, впровад-
жують в українському го-
тельному бізнесі світові
стандарти якості. За такої
ситуації від вітчизняних го-
телів життя вимагає профе-
сійнішої та ефективнішої
роботи — про серйозні про-
цеси в цьому напрямі свід-
чить стрімкий кількісний та
якісний розвиток україн-
ських готельних операторів.
Серед лідерів — Premier In-
ternational, Reikartz, Vertex
Hotel Group. Для нашої
країни це абсолютно нова
ситуація: кілька років тому

зокрема Німеччини, Анг-
лії, Франції, що мають одні
з найбільших у світі спо-
живчі ринки туризму. От-
же, завдання готельної ін-
дустрії та міст, що прийма-
ють чемпіонат, полягає в
тому, щоб не просто забез-
печити прийом уболіваль-
ників на рівні відповідних
стандартів, а перевершити
очікування гостей, по-
справжньому їх здивувати.
Якщо загалом готельна ін-
дустрія зуміє створити по-
зитивне емоційне тло гос-
тинності, теплої ставлен-
ня саме до гостя, а не до йо-
го готівки, то можна вва-
жати, що Україна реалізує
на європейському конти-
ненті системну промоцію
країни. Позитивні вражен-
ня вболівальників переви-
щать результати багатомі-
льйонної рекламної кампа-
нії, а в разі негативних спо-
гадів усі зусилля в цьому
напрямку будуть марними.
Перший тривожний сигнал
уже маємо: більша частина
збірних команд обрала для
постійного проживання на-
ших сусідів.

Червона картка для готельєрів, які загралися

Варто нагадати, що в пе-
ріод ажіотажного попиту
неминучі випадки спеку-
ляцій. Ми вже сьогодні
маємо кілька невеликих го-
телів та приватних апарта-
ментів, які підняли ціни на
розміщення під час фіналу
в 10–15 разів порівняно із
своїми постійними розцін-
ками. Абсолютна більшість
готелів не схвалюють такої
практики. Стандартні під-
ходи світових операторів,
наприклад, полягають у
продажу пакета на кілька
днів, що дає змогу збіль-
шити доходи без схожих
спекуляцій. А щодо тих
компаній, які хочуть обді-

рати споживачів у період
підвищеного попиту, одним
з дієвих інструментів
впливу, на мій погляд, мо-
же стати системний про-
фесійний осуд. Саме тому
за результатами моніто-
рингу поведінки під час
Євро-2012 Рада з питань
туризму та курортів за-
провадить антипремію,
якою відзначатимуть тих,
хто в погоні за швидким
прибутком забув про ос-
новні засади гостинності та
принципи професійної
етики.

Особливу увагу, на наш
погляд, слід приділити пи-
танням харчування тури-
стів. Тут інтереси органі-
заторів чемпіонату та вітчиз-
няної туристичної інду-
стрії різняться. УЄФА дбає
про те, щоб уболівальникам
вистачало напоїв та бургер-
ів від компаній-спонсорів,
а українській індустрії гос-
тинності — і готелям, і рес-
торанам — важливо пока-
зати клас та якість свого
сервісу, пропагувати на-
ціональну кухню як части-
ну бренду країни. Саме з
цією метою започатковано
програму 100 кращих рес-
торанів Євро-2012, де про-
фесійний сектор робитиме
особливий наголос на про-
суванні традицій україн-
ської кухні та найкращих
ресторанів високої
кухні. Ця робота потрібна,
оскільки вона також є час-
тиною формування при-
вабливого іміджу україн-
ського туризму загалом.

Провідні українські готе-
льєри добре розуміють ці-
ну питання Євро-2012. Так,
Олег Болотов, президент
компанії Premier Interna-
tional, що має готелі в
трьох містах, які прийма-
тимуть Євро-2012, упевне-
ний, що всі готельні закла-
ди мережі зроблять усе
для прийому гостей на най-
вищому рівні, оскільки від
цього залежить реноме ме-

режі на європейському
ринку, який є одним із
пріоритетних для компанії.

5 зірок українцям ще не по кишені

Проте для багатьох готе-
лів Євро-2012 це лише де-
сяток-другий повного за-
вантаження на початку лі-
та — і вже сьогодні слід ду-
мати про те, як формувати
свою подальшу стратегію
поведінки на ринку в нових
конкурентних умовах —
істотне збільшення кіль-
кості готелів, особливо в
преміальних сегментах 4
та 5 зірок, вимагає постій-
них потоків гостей з висо-
ким рівнем споживчої ак-
тивності. А тут варто зга-
дати, що традиційно понад
80% клієнтів української
готельної індустрії станов-
лять українці, середня зар-
обітна плата яких не спів-
відноситься із вартістю по-
слуг таких готелів. Саме в
цьому і полягає основна
проблема готельної інду-
стрії після Євро-2012. З ог-
ляду на вимоги УЄФА і
суб'єктивне сприйняття
реалій ринку певною час-
тиною інвесторів, основне
збільшення номерного
фонду відбулося саме в то-
му сегменті, який є недо-
сяжним для абсолютної
більшості вітчизняних спо-
живачів. Отже, для заван-
таження цієї готельної ба-
зи потрібне перетворення

Насамкінець. Успіх на цьому надзвичайно конкурентному
ринку не буде автоматичним. Тут мають бути задіяні механізми
ефективного та раціонального партнерства між бізнесом та орга-
нами місцевої влади, спрямованого на формування комплексного
туристичного продукту міст. Слід повернутися до питання про
впровадження європейських підходів до оподаткування готельної
діяльності. Рекламна кампанія країни має бути не епізодичною —
завдяки футбольному чемпіонату — а здійснюватися системно
відповідно до нормальної світової практики. У процесі розвитку
сучасної конкурентоспроможності туристичної індустрії існують ще
десятки і навіть сотні важливих чинників, про які можна говорити
окремо. Проте готельна індустрія — одна з базових основ туризму.
І те, що підготовка до Євро-2012 вивела її на новий щабель роз-
витку, — справді великий крок для вітчизняного туризму загалом.

міст, які приймають чем-
піонат, на потужні тури-
стичні центри принаймні
європейського масштабу,
що постійно пропонують
гостям систему культур-
них, спортивних, ділових
подій високого рівня, які
здатні залучити традицій-
ну клієнтуру 4–5 зірок. Або
перетворювати українські
міста на визнані центри
міжнародної ділової актив-
ності.

Основна тенденція роз-
витку споживчого ринку
вимагає більшої кількості
готелів класу 3 та навіть 2
зірок — тут кажемо не
тільки про більшість на-
ших співвітчизників з не-
значним рівнем доходів, а й
про загальноєвропейський
тренд зменшення витрат у
ділових подорожах та
більш економного підходу в
суто туристичних поїз-
дках. Про це свідчить вихід
на український ринок всес-
вітньо відомого лідера в та-
кому ціновому сегменті —
французької компанії As-
cor з трендом економ-кла-
су Ibis, що вже в перші мі-
сяці роботи продемонстру-
вав чи не найвищий рівень
завантаження серед готе-
лів столиці.

Тут треба віддати на-
лежне саме українським
готельним операторам.
Майже одночасно вони
оголосили про створення
форматів мереж бюджет-
ного класу для вітчизняно-
го ринку. Так, Premier In-
ternational планує розви-
вати мережу готелів під
маркою Compass, в той час
коли Рейкарц створює мо-
дель бюджетного готелю
для українського споживача
та іноземних туристів з
обмеженим бюджетом
Raziotel. Це надзвичайно
важливий крок, що свід-
чить про високий профе-
сійний рівень обох мереж
та їхнє глибоке розуміння
тенденцій ринку.

Загалом обидва процеси
— певне насичення ринку
міст, які приймають чемпіо-
нат, у сегменті готелів пре-
міум-класу та професійна
діяльність відомих україн-
ських операторів у розвит-
ку готелів двох-трьох зірок
створюють нормальне під-
ґрунтя для подальшого
формування готельної ін-
фраструктури, що відпові-
дає реаліям ринку і дає
змогу українським містам
забезпечити в разі потреби
проведення спортивних,
культурних, ділових подій
світового рівня. А отже,
створити передумови для
подальшого розвитку ту-
ризму та готельної справи.

Фото з сайтів panoramio.com, Hotel-Service-Kiev.com, panorama-avanzh.ua та geolocation.ws

РАКУРС

Львів поцілив у десятку

ВИЗНАННЯ. Гостям чемпіонату нудьгувати в місті, яке авторитетна «Файненшл Таймс» назвала одним із десяти кращих у Європі, не доведеться

Відомо, що футболом уболівальники зайняті тільки 5 відсотків часу, а чим заповнити дозвілля наших гостей, для Львова та Львівщини — не проблема. Місто, яке є музеєм просто неба, має чим зацікавити приїжджих, адже в області й обласному центрі зосереджена п'ята частина всіх історико-архітектурних пам'яток країни. Наприклад, можна вирушити в захопливу мандрівку палацами і замками «Золотої підкови». І не лише оглянути пам'ятки, унікальні експозиції, а й

побувати на фестивалях — у літню пору в таких комплексах не бракує яскравих та самобутніх атракцій. Торік їх відвідала рекордна кількість туристів — понад 350 тисяч. А вже який із маршрутів обрати — справа кожного. Кожен із 10 збережених замків та навіть руїн ще стількох фортифікаційних споруд того варті!

Жовківський. Тут усе тісно пов'язане: і замок, який обрав своєю резиденцією польський король Ян III Собеський, і решта буди-

вель, споруджених по периметру центральної площі старої частини міста. На цій території компактно розміщені 55 пам'яток державного та регіонального значення.

Золочівський. На його території не один, а два палаци. Відновлення вцілілого замкового комплексу розпочалося з порятунку огорнутого завісою таємничості унікального Китайського палацу, поява якого в Галичині викликає запитання в сучасників. Немає однозначної відповіді, з якої okazji спорудив його король Ян Собеський у Східній Галичині. Та хоч би якими були мотиви появи неподалік Золочева палацу-ротонди, маємо один із трьох Китайських палаців Європи (ще два — неподалік Санкт-Петербурга та Сан-Сусі поблизу Потсдама), до того ж, найстаріший.

Одеський. Він став місцем народження двох королів — Яна III Собеського та Михайла Вишневецького. Перша згадка про нього датується 1327 роком, упродовж віків замок зазнав не однієї ворожої навали, через що не раз перетворювався на руїни, але завжди його відбудовували. Це один із найпопулярні-

Жовківський замок був резиденцією польського короля Яна III Собеського

ших туристичних маршрутів — щороку його відвідує понад 100 тисяч гостей. Не відлякали шанувальників старовини навіть нинішні морози: побачити унікальні твори українського Мікеланджело — Іоанна Георга Пінзеля, чиї роботи невдовзі експонуватимуть у Луврі, та інші цінні експонати приїжджають туристи з-за кордону.

Підгорецький. Споруджений коронним гетьманом Станіславом Конецпольським «для втіх та відпочинку по трудах воєнних», розкішний палац був водночас неприступною фортифікаційною спорудою. Міцності й надійності «українському Версало», як його нарекли сучасники, надавали бастионні укріплення. Довіреною красою і рівнем тогочасного комфорту замку зачаровувалися численні титуловані гості з Європи — тут відбувалися зустрічі коронованих європейських

правителів. На тривалий час у затишних покоях палацу оселився російський цар Петро I і багато запозичив для міста на Неві.

Свірзький. Найменш зруйнований і водночас найбільш овіяний легендами замок, бо фахівці й досі дискутують, хто його спорудив: магнати з роду Свірзьких чи з роду Романовських. Тривають суперечки і щодо віку будівлі.

Утім, є що розповісти й про інші замки та палацові комплекси, які збереглися на Львівщині. Варто організувати собі поїздку до родинного палацу відомого драматурга Олександра Фредра, дідуса митрополита Андрея Шептицького в селі Вишня Городецького району. Завдяки тому, що в колишніх графських покоях розмістився Вишнянський аграрний коледж, палац добре зберігся. Можна оглянути замок у Помор'ях Золочівського району,

доки не зруйнувалася пам'ятка XV століття, Старе Село, де є залишки давнього замку, чи Буськ, де є палац графа Бадені. А можна, не виїжджаючи за межі Львова, поблукати вуличками бойківських, лемківських, гуцульських сіл, відтворених у музеї народної архітектури і побуту. Чи викроїти час і махнути в чарівні Карпати, насолодитися неповторною красою гір, вдихнути кришталево чистого повітря, настоящего на ароматах карпатських лісів, скуштувати дивовижно смачних мінеральних вод. А можна піднятися стрімкими скелями Урича, де колись було унікальне наскельне місто-фортеця Тустань. Це нині природа спить, огорнута глибокими снігами, а в червні, коли все навкрути забує яскравою зеленню, зацвіте диво-цвітотом, заграє стрімкими струмками, — така краса здатна зачарувати навіть найбільшого скептика.

У Підгорецькому замку зупинявся Оноре де Бальзак

Готельєри, стримайте апетити!

СКІЛЬКИ-СКІЛЬКИ? Львів упорався із забезпеченням потрібної кількості номерів, але заявлена вартість проживання подекуди зашкалює

Утакій ситуації, здавалося б, не те що логіки — елементарної економічної доцільності немає. Однак на жодні доводи та аргументи готельєри не зважають, твердо стоять на своєму, заявивши майже вдвіть вищу ціну за місце в готелі. Мовляв, три місяці попереду. Тож побачимо, хто правильно стратегію вибудував. Чим закінчиться протистояння — зменшать готельні менеджери вартість проживання та підуть чи здадуться вболівальники і такі розкошеляться на недешево житло, прогнозувати ніхто не береться.

Розвідка ринку?

Складна економічна ситуація в державі та Європі загалом, на щастя, планів представників готельного бізнесу істотно не відкориговувала. Тож на туристичній мапі Львова вже з'явилися або з'являться невдовзі новозбудовані та реконструйовані готельні комплекси, які водночас стануть окрасою архітектурного обличчя міста. Так, наприкінці минулого року відчинив двері готель «Нобіліс» у центральній частині Львова. До старту футбольного

чемпіонату загалом планувється відкрити ще 6 готелів. Швидкими темпами добудовується друга черга п'ятизіркового готелю «Леополіс», фешенебельні номери якого зарезервовані для членів сім'ї УЄФА. На стадії завершення чотиризірковий «Вінтаж» на 117 місць. Після реконструкції статус п'ятизіркового матиме «Гранд Готель», що в самому серці Львова. Поза орбітою євротурніру не залишаться найстаріший готель — «Жорж», респектабельні апартаменти якого ще на початку минулого століття вражали вишуканістю монархів багатьох європейських держав. Щоправда, його реконструкція дещо затягнулася. Готельну мережу туристичного Львова поповнять також фешенебельні номери реконструйованих «Шопена», «Асторії», «Швейцарського». Тож у Львові проблем із житлом, запевняють посадовці мерії, не буде.

Чого не можна з певністю сказати про цінову політику. У більшості готелів назвати вартість проживання на час проведення єврочемпіонату не захотіли. У кожного на подібне запитання знайшлася своя

відповідь та аргументи. Менеджери одних запевнили, що плата залежатиме від рекомендацій турфірм, з якими тривають перемовини, інші обіцяли визначитися ближче до очікуваної спортивної події, коли ситуація стане зрозумілішою. А заявлені астрономічні суми називають розвідкою ринку — аби не проделувати, не завадити знати, як відреагують потенційні гості: кинуться місця бронювати чи займуть вишукані позиції. Відтак бронювати номер на один-два дні ніхто не береться.

Альтернатива завжди є

Як і слід було чекати, на амбітні плани готельєрів по-своєму відреагували власники альтернативних закладів розміщення — хостелів. Їхня популярність у Львові стрімко зростає. Три роки тому тут функціонувало 8 таких закладів розміщення, нині — 40. Втім, і вони швидко зорієнтувалися в готельній еквілібристиці, тільки зробили це завуальовано: суми в цифровому вигляді залишилися начебто такі

самі, як були й раніше, тільки замість гривень дописали... доларів. Підрахувати різницю нескладно.

— Вартість абсолютно неадекватна і нереальна! — резюмувала директор Делюкс хостелу «Під дахом» Соня Васьканич.

Втім, мовила це новачок у цьому бізнесі, зате фаховий економіст, із зайвою скромністю. Бо якщо інші хостели правлять за скромні ліжкомісця із вигодами на поверсі від 80 до 150 гривень, то вартість проживання у фешенебельних двомісних номерах щойно відкритого хостелу «Під дахом» 175 гривень зовсім не висока. Бо умови тут справді, як у добром готелі: просторі, комфортні, зі смаком вмебльовані тільки двомісні номери (за потреби знайдеться місце ще для двох дітей), чудові побутові вигоди (на 9 двомісних номерів 5 санвузлів), солідних розмірів кухня та вітальня і весь спектр послуг — від безкоштовного Інтернету до індивідуальних комірочок для зберігання цінностей та європейського сніданку. А розміщений хостел в одній із давніх кам'яниць центру Львова!

Втримати у вузdecці галопуюче підвищення цін

ПРЯМА МОВА

Олег ЗАСАДНИЙ,
директор департаменту Євро-2012
Львівської міськради:

— В окремих сегментах Львів навіть перевиконує вимоги УЄФА. Не буде проблем із розміщенням членів сім'ї УЄФА у п'ятизіркових номерах: Львову підсобить Трускавець. Маємо натовп із надлишком чотиризіркових номерів (1341, ще 520 у стадії будівництва). Загалом із комфортними умовами у готелях Львова та сусідніх міст зможе оселитися 10 тисяч приїжджих, а якщо врахувати можливості регіону, то в великих готелях, мотелях загалом буде близько 20 тисяч місць.

Львову, як і іншим містам, вочевидь, не вдасться. Адже на формування ціни у міської влади й тим паче у департаменту Євро-2012 Львівської міської ради немає жодних важелів впливу. Аналогічна ситуація була чи не в кожному з міст, де відбувалися футбольні турніри, — вартість проживання у готелях, хостелах і навіть у студентських містечках значно зростала. Рідко хто не спробував скористатися такою нагодою заробити на ажіотажному попиті. У Львові закликають до поміркованості у

формуванні цінової політики. Чи дослухаються власники номерів, апартаментів до порад, залежить від багатьох чинників, і насамперед від того, як вони розцінюють проведення чемпіонату: як можливість швидкого заробітку чи як промоцію своєї країни, міста і, звісно, доброго іміджу свого готелю. Саме тому, наголосив директор департаменту Євро-2012 Олег Засадний, закликаємо готельєрів не спокушатися одноразовим заробітком, забуваючи про перспективи подальшого розвитку.

ПЕРСПЕКТИВА

Повітряна брама Чернівців відчинена

БЕЗМЕЖНЕ НЕБО. У планах аеропорту — запровадити туристичні рейси в Туреччину, Ізраїль, Болгарію

Світлана ІСАЧЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

Будь-якої миті, за будь-яких метеоумов — у туман, дощі і заметілі — Чернівецький міжнародний аеропорт готовий зустрічати й відправляти літаки. Торік нарешті закінчили ремонт злітно-посадкової смуги, тепер за своїми технічними характеристиками вона відповідає всім вимогам і здатна приймати великі лайнери. Замінили навігаційне обладнання, оновлюють світло-сигнальне і готують проектно-кошторисну документацію на перебудову пасажирського термінала.

Повний SAAB!

Тривалий час аеропорт забезпечував тільки чартерні та вантажні рейси. Єдиним регулярним залишався літак до румунського міста Тимішоари (Румунію звідси видно з ілюмінатора — якихось 30 км до державного кордону). І ось на початку лютого відновили авіасполучення зі столицею за маршрутом Ужгород — Чернівці — Київ і так само у зворотний бік. Рейс (поки що раз на тиждень — щопонеділка) здійснює авіакомпанія «Центр ділової авіації», одна з небагатьох, що розвиває сьогодні внутрішні лінії (суто із любові до рідного неба, запевняє її керівництво, бо рейси здебільшого збиткові). За більш-менш прийнятну вартість квитка місцева влада билася до останнього. Як наслідок, — 2400 грн в обидва кінці й заповнений на всі сто SAAB-340.

За великим рахунком, саме своїй міськраді Чернівці мають завдячувати, що досі з аеропортом. У 2005 році в «будинку з левами» (де розташувалась обласна держадміністрація) доводили, що найкраща для міста перспектива — забудувати 120 гектарів аеропортовської землі елітним котеджним містечком.

Поки Чернівці відбивали наполеонівські плани окремих місцевих зверхників, поки забирали аеропорт під своє крило (з обласної комунальної власності у міську) і проводили

Ласкаво просимо!

там нескінченні ремонти, сусідні Тимішоари з таким точнісінько аеропортом перебрали на себе всі транзитні рейси регіону на Європу. В тому числі з України загальною і накатані з Чернівців чартери на Мілан, Неаполь і Бергамо зокрема. Що найприкріше, тамтешню авіакомпанію CarpatAir, яка й перетворила Тимішоари на потужний авіавузлов Східної Європи і підтримує своїми рейсами Чернівці, заснував мало не наш земляк, колишній радянський військовий льотчик. Румуни йому сприяли, чим могли, і тепер мають 30–40 вильотів на добу, ще й престиж на додачу. До всіх незбагнених див вітчизняного ринку повітряних перевезень додається й те, що місцева базова авіакомпанія «Буковина», помахавши Чернівцям крилом і утримуючи тут лише ангари, літає собі з Борисполя на Іран і не червоніє з того.

Повітряні мрії

Крізь лютевий мороз і зав'язані снігом Карпати директор КП «Чернівецький міжнародний аеропорт» Віктор Миронюк уже бачить пальми і залиті гарячим сонцем пляжі.

— Маємо наміри до літа запровадити туристичні рейси в Туреччину, Ізраїль, Болгарію. У планах — відкрити внутрішні авіалінії в Одесу, Сімферополь, хоча це скоріше «повітряні» мрії. Бо через досить дорогі квитки далеко не всі сьогодні можуть собі дозволити розкіш авіатрас. Попри все, повітряне сполучення потрібне. І дуже добре, що місцева влада — і міста, і області — це розуміє і всіляко нам допомагає...

У кращі свої 80-ті роки минулого століття Чернівецький аеропорт, з пропускною здатністю 12 зльотів-посадок на годину, за рік перевозив понад 360 тисяч пасажирів. Торік обслуговував 27,3 тисячі охочих політати вище хмар. З них 90% — на міжнародних магістралях.

Кілька разів керівництво аеропорту стукало в двері

Літак бере курс на Київ

потужних міжнародних авіакомпаній Арона Майберга з проханням посприяти в організації внутрішніх і міжнародних авіаперевезень. Двері радо відчиняли. Але попри всю гарячу і напругу щирі синівську любов пана Майберга до міста, з якого відбувся стрімкий злет,

його борти для Чернівців завеликі.

— Але ми шукаємо вихід із ситуації, — продовжує розмову Віктор Миронюк. — Торік відкрили комерційний відділ, який займається залученням авіакомпаній, працює з туристичними фірмами. Адже наші гроші, по суті, — в небі.

До Чернівців дедалі більше прилітає туристів. Тут є де чудово відпочити, є на що подивитися. Можна мчати швидше за вітер на лижних трасах найсучасніших спортивних комплексів «Мигово» і «Сонячна долина». А можна, припинившись у затишних готельних номерах

«Георг палацу», розташованого в історичній частині міста, завітати на екскурсію до архітектурного шедевра Європи — колишньої Резиденції буковинських митрополитів, яка занесена в список культурної спадщини ЮНЕСКО. Повітряна брама міста для всіх відчинена.

ПРЯМА МОВА

Віталій МИХАЙЛИШИН,
секретар Чернівецької
міської ради

— Відновлення після річної перерви авіасполучення із Києвом має важливе значення для нашого міста. Переконали, що можливість швидко дістатися зі столиці України до Чернівців збільшить кількість туристів, які захочуть відвідати Буковину.

Чернівецька міськрада постійно піклується про своє комунальне підприємство. Цього року, як і в попередні, депутати проголосували за рішення надати аеропорту пільги зі сплати земельного податку. Зекономлені кошти — майже чотири мільйони гривень — підуть на розвиток його інфраструктури.

Георг палац
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИЙ КОМПЛЕКС

Контактна інформація: м. Чернівці, вул. І.Богуна, 24
www.georgpalace.com.ua

Ласкаво запрошуємо до ГРК «Георг Палац»!

Ми розташовані на тихій вулиці в затишному куточку міста. В розпорядженні гостей готелю 30 затишних та комфортних номерів різного типу:

- «напівлюкс» (19 номерів);
- «люкс» (8 номерів);
- «сімейний люкс» (3 номери).

Українська та європейська кухня. Ресторан на 250 осіб. Можливе надання транспортних послуг за домовленістю.

Готель (бронювання номерів)
тел.: +38 (0372) 57-61-16
+38 (097) 97-34-888
+38 (095) 94 34 888
e-mail: hotel@georgpalace.com.ua

Ресторан (замовлення столиків)
тел.: +38 (0372) 57-60-59
+38 (099) 23-45-888
+38 (096) 72-27-888
e-mail: rest@georgpalace.com.ua

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Урочисте відкриття аеропорту в Чернівцях відбулося 24 травня 1933 року в присутності короля Румунії Кароля II, представників влади та великої кількості буковинців (Буковина тоді була у складі Румунського королівства).

Газета «UNIVERSAL» писала, що Чернівецький аеропорт є унікальною архітектурною спорудою свого часу і одним з найкращих у Східній Європі. Тут приземлялися літаки, що обслуговували, зокрема, авіалінії Данциг — Бухарест, Данциг — Салоніки, Прага — Москва, Варшава — Бухарест.

Сонячна Долина
туристично-розважальний та гірськолижний комплекс

Тел. 050 849 00 99
www.sdolina.com.ua

МИГОВО
гірськолижний комплекс

Тел. 067 372 43 04
www.migovo.com.ua

ПАРТНЕРИ

«Під Євро готелів у Польщі не будували»

**Директор представництва
Польської туристичної
організації в Україні
Влодзімеж ЩУРЕК**

У Польщі мені довелося побувати всього один раз кілька років тому, але спогади про відвідання Нижньої Сілезії — ще незвіданого широким туристичним загальною краю — залишаються незабутніми і «провокують» на нову поїздку. Статистичні дані, які показують постійний приріст відвідувачів цієї країни, свідчать про те, що такі враження стають надбанням багатьох громадян світу. Поза сумнівом, ще більше шанувальників отримає Польща під час майбутнього чемпіонату. Чи готова країна запропонувати гостям усе необхідне? Про це ми розмовляємо з директором представництва Польської туристичної організації в Україні Влодзімежем ЩУРЕКОМ.

Відомо, що для успішного залучення іноземних туристів країна має створити власний турпродукт. Який він у Польщі? — Туристичний продукт у Польщі різноманітний, і створений він не вчора. Адже туристична галузь у нашій країні є важливою частиною економіки, а туристичний продукт — це її основа. Серед головних його характеристик, а, можливо, й найголовніша — комплексність. Єдине ціле становлять атракції, інфраструктура, дороги, паркінги, вхідні квитки, екскурсії та екскурсоводи, об'єкти проживання, харчування, супутні додаткові зручності. Є вагомий теоретичний напрацювання на тему, що таке туристичний продукт та як його створювати. Є втілення цього на практиці. Переважно турпродукт виникає з громадської ініціативи на місцях (у цьому вагомий роль самоврядування), довко-

ла якої об'єднуються власники різних бізнес-об'єктів чи послуг. Модераторами виступають регіональні туристичні організації. А Польська туристична організація щороку відзначає та нагороджує нові вдалі ініціативи. Торік головну нагороду, «Золотий сертифікат», отримав фестиваль «Зупинка Woodstock».

Тим часом успішність такої діяльності багато в чому залежить від популяризації турпродукту. Які рекламні важелі використовує Польща і зокрема ваша організація?

— Власне, для просування Польщі як привабливого туристичного напрямку створена Польська туристична організація, солідна державна організація, яка працює з 2000 року і має свої представництва в 14 країнах світу, від Америки до Японії. Існує маркетингова стратегія просування туристичної Польщі до 2020 року. При цьому кожне представництво добирає інструменти реалізації цієї стратегії, виходячи з аналізу свого ринку діяльності. В Україні ми пропагуємо міський та культурний туризм, активний відпочинок у Польщі, СПА та оздоровлення. Працюємо з туроператорами, журналістами, індивідуальними туристами — намагаємося різними способами дійти до якнайширшої аудиторії. Популяризація справді є дуже важливою для турпродукту, але ще важливішою є комерціалізація — вміння цей продукт продати.

Які туристичні об'єкти Польща запропонує оглянути вболівальникам чемпіонату з фут-

болу? Чи створені для цього спеціальні маршрути, на який термін вони розраховані?

— Варшава, Познань, Гданськ і Вроцлав не випадково обрані для прийому Єврочемпіонату. Це не тільки міста з доброю спортивною інфраструктурою та достатньою нічліжною базою, а й традиційні туристичні перлини. Кожне з міст має свої атракції та принади. Це незлічені історичні та культурні об'єкти, багатокілометрові пішохідні та веломаршрути для активного проведення часу, стильні ресторани та готелі. Проведення Євро у Варшаві, Познані, Гданську та Вроцлаві — це нагода прорекламувати також свою туристичну пропозицію для міст, що знаходяться неподалік міст-господарів. У кожному разі футбольні вболівальники матимуть широку пропозицію як провести час у перерві між матчами: чи то активно, чи то культурно, чи здала від гамірних фан-зон. Звісно, чемпіонат закінчиться, вболівальники роз'їдуться, але, сподіваємося, запам'ятають Польщу гостинною і повертатимуться до нас як туристи.

Зважаючи на підвищений інтерес українців до Польщі особливо в останні роки, на яку кількість гостей з України ви очікуєте цього року?

— Польща також має до українців особливий sentiment, і вдячна за стабільно високий інтерес до її атракцій. Україна є другим, після Німеччини, ринком за кількістю туристів, які відвідують Польщу. Торік нашу країну відвідало п'ять мільйонів українців. Побачимо, як складеться цього року, бо під час чемпіонату, який проходиме також і в Україні, не дуже розраховуємо, що українські вболівальники ринуться до Польщі, але віримо, що традиційний потік не змаліє.

Чи позначиться, на вашу думку, ймовірне скасування плати для українців за польські візи цього року на збільшення турпотоку?

— Якщо так станеться, будемо дуже раді. Слід зазначити, що Польща, шануючи українських

ДОСЬЄ «УК»

Влодзімеж ЩУРЕК. Народився в Кракові. Має дві вищі освіти: гуманітарну та економічну. Був власником туристичної фірми, головою товариства, яке займалося розвитком та просуванням кінного туризму в Польщі, аналітиком Польської Агенції розвитку туризму, заступником директора готелю Express by Holiday Inn у Кракові. З 2008 — директор представництва Польської туристичної організації в Києві. Любить подорожі, історичні книги, спорт і добру кухню. А ще — свою Польщу та Україну.

туристів, на даний момент спростила візові процедури до рівня, коли спрощувати далі, здається, вже нікуди. Для відкриття шенгенської візи з метою туризму в польському консульстві вже не потрібно жодних довідок і підтверджень, окрім як резервація з готелю.

Індустрія гостинності Польщі готова розмістити всіх приїжджих у період чемпіонату?

— Повністю готова. Як стверджує офіційна статистика, кожне місто-господар Євро може надати від 60 до 100 тисяч місць для проживання під час чемпіонату. Це міста різного стандарту і різної цінової категорії: від фан-кампів до готелів, але готові прийняти кожного. А туристична галузь, об'єкти харчування, різноманітні інформаційні та сервісні пункти кожного міста мають сезон і з року в рік справно обслуговують потоки гостей з різних кутків світу. Для туристів та вболівальників, які планують подорожувати Польщею під час проведення футбольного чемпіонату, розроблена спеціальна пропозиція, якій дали назву Polish Pass. У єдиному ваучері поєднано нічліг, переїзди/перельоти та страхування за спеціальними тарифами. Проект створений спільно PL 2012, який обслуговує довідковий туристичний оператор Polish Travel Quo Vadis Sp. z o.o. Це нова надійна зручність.

Чи узгоджуватиметься розширення готельної бази до чемпіонату з її майбутнім заповненням після його закінчення?

— Готельна база до чемпіонату поповниться лише спеціальними пропозиціями для вболівальників — організованими наметови-

ми містечками—фан-кампамі. Carlsberg FanCamp — це сучасна ідея містечка для вболівальників, насамперед, нічліжні місця для тисяч футбольних фанів. На одній локації з'являється атмосфера стадіону, пабу, пікніка і кемпінга. Наметові містечка Carlsberg FanCamp функціонуватимуть під час чемпіонату у Варшаві, Сопоті, Вроцлаві, Познані та Кракові. Спеціально готелів під Євро у Польщі не будували.

Яку цінову політику запроваджують польські готелі? Скажімо, Київ увійшов до п'ятірки міст Європи з найдорожчими готелями.

— З досвіду відомо, що на різноманітні масові заходи, коли підвищується попит на нічліжні місця, зростають і ціни. З іншого боку, є широка пропозиція і конкуренція. Якою буде реальна ціна і кількість вільних місць на період матчів, покаже ринок. Наприклад, минулого тижня мій знайомий забронював готель у Познані на період матчів за цілком пристойною ціною — 168 злотих за добу (близько 450 гривень).

Чи існує співпраця між туристичними відомствами Польщі й України і в чому вона полягає, зокрема, коли йдеться про підготовку до Євро?

— Недавно Міністерство спорту і туризму Польщі відвідала група українських чиновників. З цим трохи ніби запізніло. Натомість дуже добре йде співпраця на локальному рівні, між українськими і польськими містами-господарями і регіонами: Харків чудово працює з Познанню, Львів з Вроцлавом.

Наталія БОРОДЮК,
«Урядовий кур'єр»

Оле-оле-оле-оле! До нас приїде Пласідо Домінго!

Людмила ЯНОВСЬКА,
«Урядовий кур'єр»

ОЧІКУВАННЯ. У червні, коли увагу світу, немов потужний магніт, привертатиме до України чемпіонат Євро-2012, коли й наша планета багатом нагадуватиме м'яч, а слово «поле» асоціюватиметься найперше з футбольним, зміняться акценти і в регаліях славного землянина Пласідо Домінго. І починатимуться вони так: великий пристрасний вболівальник, котрий співав офіційний гімн чемпіонату світу з футболу в Іспанії у 1982 і 2002 роках...

А вже потім — що це визначний тенор-баритон планетарного рівня, в котрого, як зазначив у Києві його представник Хосе Соріано, до 60–70 концертів за рік: переважно в США, рідній Іспанії, Японії, європейських столицях, та ще 3–4 спеціальних концерти, присвячені якійсь події, як, наприклад, Олімпійським іграм. Він відкриває сезони Метрополітен-Опера в Нью-Йорку, є художнім керівником Опері Лос-Анджелеса і диригентом Опері у Вашингтоні. «Мені важко уя-

вити, яка ще фігура сучасного музичного світу могла б стати таким образом нашої країни, як маестро Пласідо Домінго», — наголосив уповноважений з питань культури посольства Іспанії в Україні Оріоль Ескалас.

Футбол творить дива: Пласідо Домінго, в котрого розписані, немов по нотах, виступи по світу на роки вперед, співатиме в Києві! За словами Каріни Макогон, упродовж понад 15 років діяльності концертно-театрального агентства «Каріна» під її керівництвом вона «мріяла про концерт Пласідо Домінго в нашій країні. Переговори про це, які велися упродовж 12 років, набули іншого статусу, коли оголосили про Євро-2012 в Україні: тоді Пласідо Домінго охоче погодився прилетіти й виступити для наших глядачів».

Де саме під відкритим небом відбудеться його концерт у Києві 29 червня, стане відомо трохи пізніше. Триватиме він майже дві години: в антології найвідоміших оперних та оперетних арій маестро супроводжуватиме український оркестр «Інтеркласік» під орудою Германа Макаренка і зарубіжна співачка сопрано, яка приїде разом з

Linkin Park дасть грандіозне шоу на льотному полі поблизу «Чайки»

ним, а щось, можливо, він виконає й українською мовою навіть з нашою вітчизняною сопрано. Майже 10 тисяч людей насолоджуватимуться цим незабутнім дійством, придбавши квитки вартістю від 2 до 6 тисяч грн, а місце у VIP-зоні коштуватиме від 12 до 15 тисяч. Проте поблизу цього концертного майдану можна буде слухати видатного співака та бачити його на спеціальних екранах безплатно.

В Україні Пласідо Домінго перебуватиме з 26 червня по 2 липня, щоб не минути і фінал чемпіонату, в якому, за

його мрією, мали б зіграти збірні України й Іспанії.

Завдяки зусиллям агентства «Каріна» «вирветься» зі свого світового турне на концерт в Україні британський рок-музикант Брайан Мей, засновник групи Queen. Грандіозний виступ найкрутішої американської альтернативної групи Linkin Park, володарки двох Греммі та багатьох інших високих музичних нагород, відбудеться в Києві на льотному полі поблизу автодрому «Чайка», охочих потрапити туди — десятки тисяч. Фінська рок-група The Rasmus потішить шанувальників разом з російськими «Токіо» та «Дельфін» і вирушить в тур по Україні. У спільному великому концерті зустрі-

нуться з глядачами Києва, Донецька, Харкова групи Горана Бреговича, Еміра Кустуріці, Fools Garden, АТВ (Ейтбі) Діджей та інші відомі у світі музиканти.

У матчеві й нефутбольні дні дуже цікаві культурні програми чекають в Україні на вболівальників і просто глядачів на великих концертних майданах (наприклад, у Києві — це спорткомплекс «Чайка», де мешкатимуть багато гостей Євро-2012, а в Донецьку — кемпінг-парк на під'їзді до міста) та в офіційних фан-зонах (зокрема в столиці — на Хрещатику).

Тож на Євро-2012 нас і зарубіжних гостей надихатимуть на свято душі не лише бажані голи, а й мистецтво найвищого гатунку музичних кумирів.

ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ

Житла багато, а поселитись — зась

РОЗМІЩЕННЯ. В харківських готелях забронювати місце на період чемпіонату поки що неможливо

Світлана ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

Проблем із розміщенням гостей Євро-2012 у Харкові не буде — в один голос запевняють керівники міста та області. Це саме сказав власкору «УК» і заступник голови Харківської облдержадміністрації Юрій Сапронов, який опікується питаннями підготовки міста до чемпіонату з футболу. За його словами, під житло на час проведення Євро-2012 будуть задіяні всі без винятку готелі та мотелі Харкова, приватний сектор та наметові містечка.

Заступник голови облдержадміністрації повідомив, що на сьогодні офіційно заброньовано лише 21% загальної кількості місць у готелях різних категорій, і висловив упевненість, що всі підготовлені для проживання об'єкти будуть заселені, в тому числі і студентські гуртожитки ВНЗ, які задіяні в програмі Євро-2012.

Щодо дефіциту п'ятизіркових готелів, який спостерігався перед жеребкуванням у першій столиці, то він, за інформацією заступника керівника області, частково зберігся, але перекривається 2-, 3- і 4-зірковими готелями, які також в кількості більшій від затребуваної УЄФА. А з урахуванням того, що в Харкові три матчі виграє збірна Нідерландів, буде розміщене велике фан-містечко на 5-8 тисяч осіб на Журавлівці, а також кілька кемпінгів, ціни в яких, на прохання делегації Нідерландів, становитимуть усього 20 євро за добу.

«Я не бачу проблем із розміщенням гостей Євро-2012 під час проведення матчів у Харкові, — зазначив Юрій Сапронов. — Ще досить багато роботи, але переважну кількість готелів введено в експлуатацію, проблеми є в одиничних випадках. Зокрема щодо готелів, які претендують на 5 зірок, тільки інвестор готелю «Київський» не виконує вимог, і можна припустити, що він не буде готовий до Євро-2012. Зате чудовий п'ятизірковий «Харків-Палас» у центрі міста, в якому буде жити цільова група УЄФА, введено в дію достроково».

Отож можна без будь-яких застережень

резюмувати, що пропозиція на проживання у Харкові під час Євро-2012 нині перевищує попит. Щодо цін Юрій Сапронов висловив сподівання, що вони будуть такими, які зможуть перекрити витрати їхніх господарів, котрі роблять усе для того, щоб забезпечити мешканців готелів максимальним комфортом.

Бронь є, місць немає

Одним з перших п'ятизіркових готелів Харкова, який підтвердив свій високий статус на розміщення гостей під час проведення чемпіонату-2012, був «Сан Лайт». Розташований у будівлі розважального комплексу «Джунглі», він розрахований на 38 номерів. Серед них — 14 стандартних двомісних, 6 тримісних, 5 чотиримісних двокімнатних (суміжних) номерів та 6 номерів класу «напівлюкс» і 7 — «люкс». Усі вони обладнані конди-

ціонером, системою опалення, ванною кімнатою, душем, феном, телевізором із супутниковим і кабельним телебаченням, холодильником з міні-баром, зоною комфортного відпочинку й іншими потрібними для п'ятизіркового проживання речами. До послуг постояльців — конференц-зал на 80 кв. м, спортзал, сауна, критий басейн, масажний кабінет, більярд, сейф, ліфт, стоянка, парковка, трансфер. А ще вони можуть цілодобово користуватися Інтернетом, міжміським і міжнародним телефоном, приймати й відправляти факси тощо. Забезпечується й ресторанне обслуговування номерів.

Читаючи про все це на офіційному сайті готелю, де ще зазначено низку різноманітних послуг, які може отримати будь-який турист, оселившись у цьому «райському куточку», не знаходжу найголовнішого — цін на проживання. Бракує інформації й про те, чи можна забронювати сьогодні місця на час проведення матчів з футболу.

Те саме й на інших сайтах, які розповідають про принади п'ятизіркового життя в «Сан Лайті». Наразі, один з них — «Готелі Харкова» — пропонує користувачам дізнатися про ціни в центрі бронювання «Bookit». Але й там нічого довідатися не вдається, бо, як сказали в центрі, готель «Сан Лайт» вони не обслуговують. Оскільки після довготривалих пошуків потрібної інформації у Всесвітній павутині знайти не вдалося, вирішу скористатися старим перевіреним способом — телефоном.

Готель «Сан Лайт», — відповідає приємний дівочий голос на тому кінці дроту, вітається і пропонує свої послуги. За кілька секунд дізнаюся, що місць до Євро-2012 у готелі немає і їхня вартість на цей момент менеджеру теж не відома.

Не вдається замовити місце і в п'ятизірковому «Космополіті», оскільки й там, за словами менеджера Марини, всі номери на Євро-2012 вже заброньовані.

Нічого втішного не почула й у п'ятизірковому 5-му корпусі готелю «Харків» і в чотиризірковому — «Вікторія», «Аврора», «Чичиков», тризіркових — «Національ», «Меркурій», «Аркада» і двозіркових — «Глорія», «Ахтамар» і «Турист». Чому в харківських готелях, де офіційно не заповнено майже 80% місць (а за неофіцій-

ною інформацією й того більше), не вдається забронювати сьогодні бодай один номер на період чемпіонату, пролив світло директор готелю «Турист» Олег Марченко.

— З процесу бронювання місць до Євро-2012 харківські готелі фактично виключені, оскільки на вимогу УЄФА уклали угоди з її офіційним туроператором — компанією «Tui Travel», — пояс-

новані помешкання, як видно з ілюстрацій, — добре вмебльовані, з набором потрібних для проживання зручностей: ванна, телевізор, пральна машина, фен, білизна тощо. І ціни на них, що особливо привернуло увагу, прийнятні: за однокімнатну квартиру на Салтівському житловому масиві просять 190 грн за добу, на Нових Будинках — 200 грн. Стільки

Якщо однокімнатну квартиру без євроремонту можна винайняти сьогодні від 120 до 200 гривень за добу, а вір-квартиру від 250 до 600 гривень, то в травні ці ціни, за попередніми прогнозами фахівців, зростуть від трьох до десяти разів.

ное Олег Борисович. — Нас попросили, зокрема, укласти договір з «Томпсон Спорт Лімітед» — дочірньою компанією «Tui Travel», що ми й зробили ще в травні минулого року і наразі виконуємо всі його пункти. Згідно зі статусом нашого готелю — дві й одна зірки, склалися й відповідні розцінки: одномісний номер коштує 30 євро, двомісний — 40 євро, а тримісний — 45 євро.

За словами Олега Марченка, в «Туристі» не здійснювали заздалегідь ціни, як в інших готелях, через те, що їм дісталась вигідна довгострокова угода на розміщення цільової групи персоналу, що обслуговуватиме Євро-2012: табло, радіотранслятори тощо. Тому завантаженість згідно з договором становила аж 90 днів, у той час як іншим готелям зайнятість місць гарантувалася лише на 10–11 днів.

Та обіцянка, як відомо, цяцянка, навіть попри те, що дала її в формі угоди така серйозна компанія як «Tui Travel». Саме від її дочірньої фірми надійшла нещодавно в готель «Турист» ануляція замовлень з 5 квітня по 9 травня місць. Поки що це серйозно не вдарило по кишені готелю, а лише змусило його напружитися і, за висловлюванням Олега Марченка, перейти в режим очікування. Але якщо за першим анулюванням місць будуть інші, доведеться розривати укладений торік договір і самим займатися завантаженням готелю. Тож не виключено, що ціни на проживання під час Євро-2012 і в «Туристі» злетять угору.

У посередниках приватного сектору — Павутина

Подібна ситуація з бронюванням місць склалася і в хостелах та інших недорогих базах відпочинку й гуртожитках вищих. Адже ті з них, що пройшли відповідну сертифікацію, також уклали договори на розміщення гостей Євро-2012 з туроператором УЄФА, компанією «Tui Travel» та її дочірніми підприємствами. А вони, як вдалося виявити, не збираються міняти ситуацію, тож у самих харківських готелях забронювати місце до Євро-2012 поки що неможливо.

Перевтілюючись у туриста-фаната з його проблемами, вирішую скористатися послугами приватного сектору. На цю ідею мене також наштовхує Інтернет, який аж кишить різноманітними пропозиціями житла до чемпіонату з футболу. Наприклад, на запит оренди однокімнатної квартири в Харкові, яка «здається до Євро-2012 без посередників», я з першої миті отримала аж 238 пропозицій. Усі запропо-

новані однокімнатки на Павловому Полі. Дещо вищі ціни — 240–250 грн за добу — правлять за таке житло з євроремонтом у центрі міста. Набираю мобільний телефон власника цієї інформації, але той поза зоною досяжності. До речі, не один день...

Пам'ятаючи про те, що безвихідних ситуацій не буває, продовжую шукати квартиру, яку наразі можна забронювати до Євро-2012. Звертаюся до найбільшого Центрального агентства нерухомості «Харків».

Бронювання житла до Євро почнеться приблизно з травня, — пояснює директор агентства Наталія Вольнова. І на моє прохання дає приблизний розклад цін на оренду житла: — Якщо однокімнатну квартиру без євроремонту можна винайняти сьогодні від 120 до 200 гривень за добу, а вір-квартиру від 250 до 600 гривень, то в травні ці ціни, за попередніми прогнозами фахівців, зростуть від трьох до десяти разів.

Виходить, щоб оселитися в однокімнатній квартирі в Харкові під час Євро-2012, треба запасатися не просто великими, а дуже великими сумами. І тут я згадую про Інтернет, який пропонує квартири в оренду за цінами, значно нижчими. Одне слово, без посередників, про що й кажу пані Наталії.

В Інтернеті подається викривлена інформація, — пояснює вона. — А в нас реальна. Тому, очевидно, ви й звернулися до нас, як і багато інших наших клієнтів, які не підмалювалися на подібні приманки.

Інтернет-злodingи закинули вудочки

Що ближче до Євро, то більше з'являється охочих піймати рибку в каламутній воді, якою, схоже, стає розміщення туристів. Серед них — не лише недобросовісні підприємці, які в Інтернеті жонглюють цінами на проживання, а й справжні шахраї, що непогано заробляють на людській довірливості. Вже потрапили на їхній гачок футбольні фанати з Голландії, які, до речі, через два сайти недешево забронювали місця в неіснуючих харківських мотелях.

Щодо випадків з інтернет-шахрайством ми звернулися до правоохоронних органів, — говорить заступник Харківського міського голови Олександр Попов. — Як з'ясувалося, обидва сайти перебувають за кордоном. Єдине, що можемо запропонувати в цій ситуації туристам, — працювати з офіційними сайтами Харківської міськради чи наших партнерів.

До слова: виявлено ще один сайт, який торгує неіснуючими в Харкові місцями проживання під час Євро.

На таких ліжках відпочиватимуть гості Євро-2012

У холах двозіркового готелю «Турист» багато зелені...

... Та й у номерах затишно

Принаймні зовні студентський гуртожиток № 15 Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» сприймається як готель

15 лютого стартував всеукраїнський конкурс, який відбиратиме найкращі українські страви до Євро-2012

Національне меню складатиме вся країна

Наталія ДОЛИНА,
«Урядовий кур'єр»

Вітчизняні кулінари б'ють на сполох — кількість фаст-фудів і суши-барів в Україні зростає з кожним днем, а ресторани, де готують національні страви, — обмала. Невже гості Євро-2012 не зможуть ознайомитися з нашою національною кухнею, адже вона — важлива складова культури країни?

— Якщо подивитися на кухні інших країн, виявляється, що не ми в них щось забрали, а, навпаки, вони багато чого в нас запозичили. Ми вважаємо, що українська кухня перебуває на одному рівні з найпопулярнішими в світі італійською, японською, індійською, китайською кухнями, — вважає директор агентства AgriSurvey Українського клубу аграрного бізнесу Тарас Гагалюк.

За його словами, згідно з проведеними дослідженнями, Україна посідає перше місце серед країн-учасників Євро-2012 з вживання картоплі, друге — щодо вживання меду, третє — молока. При цьому українці не так багато вживають сала і свинини, як це прийнято вважати. У традиційній українській кухні на першому місці — борошно-круп'яні страви. М'ясні страви в Україні завжди використовували сезонно: в зимовий період і під час важких сезонних робіт. Утім, національні м'ясні страви — завжди вищого гатунку. Українці вміли запікати м'ясо, готувати різноманітні ковбаси, активно споживали молочні страви, кисле молоко, виготовляли домашній сир.

— Українська кухня збалансована і корисна. Чому козаки були такими міцними? Тому що вживали кулеші, каші, які були основними в раціоні українців цілорічно, їли багато риби, — вважає старший науковий співробітник Національного науково-дослідного інституту українознавства і всесвітньої історії МОН України Валентина Коротя-Ковальська. — Недаремно існує приказка: коли людина сита, то в неї й голова прямо стоїть.

Фавіці запевняють: не скуштувавши справжнього українського борщу, ніхто з гостей від нас не поїде. Асоціація «Український клуб аграрного бізнесу» за підтримки Міністерства аграрної політики та продовольства спеціально до чемпіонату Європи з футболу оголосили всеукраїнський конкурс «Смакуй, Країно».

— З 15 березня по 15 травня практично всі мережі українських ресторанів, вітчизняні виробники, супермаркети долучатся до цього конкурсу, — повідомляє президент Українського клубу аграрного бізнесу Алекс Ліссітса. — 15 травня відбудеться гала-концерт та презентація найпопулярніших, за результатами конкурсу, національних страв України, а трохи пізніше стартує презентація відповідного національного меню для майбутніх гостей Євро-2012 в чотирьох приймаючих містах турніру. Ми розраховуємо, що участь у всіх стадіях конкурсу візьмуть понад мільйон українців. З початку травня і особливо вже після нагородження ми інформуватимемо всі наші посольства про те, що в нас є національне меню. Також будуть задіяні аеропорти міст Євро-2012 і Українці, щоб пасажери отримували цю інформацію.

ТАКІ ПРАВИЛА

Надіслати рецепти страв, які вони вважають справді українськими, можуть усі охочі. Журі конкурсу складатиметься з відомих істориків, етнографів, рестораторів. Критеріями відбору будуть традиційність страви, поширеність її в більшості регіонів України, автентичність, смакові якості. Загальний призовий фонд конкурсу становить понад 100 тис. грн. Переможцю отримає 10 тис. грн і можливість безкоштовно харчуватися в певних закладах і ресторанах протягом тривалого часу. Премія за друге місце — 5 тис. грн, за третє — 3 тис. грн. Учасники, рецепти яких потраплять у десятку фіналістів, отримають приз у розмірі 1000 грн.

«Як три деньки не поборщуєш, на серці замоторошнить...»

ЗА ВУХА НЕ ВІДТЯГНЕШ. Українська національна кухня добре збалансована за кількістю жирів, вуглеводів, білків

Валентина БОРИСЕНКО,
завідувач відділу Національного науково-дослідного інституту українознавства та всесвітньої історії, доктор історичних наук, професор

Літопис XI–XII століття зберіг для нас слова Володимира Мономаха, якими мудрий князь понавчав українців: «Найбільше шануйте гостя, звідки б він до вас не прийшов: простий чи знатний, чи посол; якщо не можете пошанувати його дарунком, то пригостіть його їжею і питвом, бо він, мандруючи далі, прославить вас у всіх землях».

вони мали куполоподібну піч, велику кількість гончарних виробів, тож ми можемо зробити припущення, що трипільці готували страви способом варіння, тушкування та випікання з борошна, насамперед коржі, які використовувалися пізніше українцями як у повсякденній, так і ритуальній їжі, зокрема коржі з сливами, грушами на інші осінні свята. Як правило, ритуальна їжа має глибоке коріння і використання пшениці та ячменю для приготування куті-колива, гороху, риби на поминальних справах та на Святвечір свідчить і про давнє походження цих страв. Горох відомий на території Європи більш як 10 000 років.

локальні особливості, продиктовані переважанням господарсько-культурного типу. У степовій і лісостеповій зоні переважними були землеробство і тваринництво, доміжними — рибальство, мисливство, пасічництво. У гірській і лісистій смузі на перше місце виходило тваринництво, бо недостатньо було орної землі, але були чудові пасовища. Допоміжними в цій зоні було рибальство, мисливство, збиральництво, пасічництво. Збиральництво як найдавніший господарсько-культурний тип зберігається частково до наших днів в Карпатах і

ніші — мамалига та бануш. Самі назви свідчать про запозичення страв від сусідів.

На території Середньої Наддніпрянини, Полтавини, Слобожанщини найпопулярніші борошняні та круп'яні страви. Це різноманітні млинці з начинкою і без неї, каші, вареники, коржі, лемішки, галушки, періжки. Давніші — кваша, сластони, стовпці, путря, зубці, саламаха. Пригадаймо ці страви, які їх знав класик української літератури Іван Котляревський:

*І ласощі все тільки їли,
Сластони, коржики, стовпці,
Варенички пшеничні, білі...*

Населення Півдня України до повсякденних каш та борщів додає чимало овочів — кабачків, солодко-го перцю, помідорів, моркви, баклажанів та баштанових культур.

Хоч і кострубач, зате з вишнями

Різнорозманітний асортимент продуктів харчування маємо в лісостеповій і лісостеповій зоні Поділля.

Чимало страв, які поширені та улюблені на усій території України. Це голубці з пшоняною, гречаною, тепер рисовою, овочевою, м'ясною начинкою. Страва має певні локальні особливості у приготуваннях у різних областях щодо начинки, приправи тощо. Не менш улюбленою є тушкована капуста з м'ясом, чорносливом. Вона смакуватиме уболівальникам з Польщі, оскільки також є там поширеною стравою.

Хто проти баби-шарпанани?

Найулюбленішими найдами українців були й залишаються щоденні рідкі страви. Сподіваємося, що вони сподобаються і нашим гостям з багатьох країн світу. Серед них найголовніший борщ-господар. Має багато різновидів. Окрім борщу, українці здавна готували різноманітні гриби, риби, горохові, гречані, квасолеві супи, а також капустяні, огірочні, зелені борщі, сирівці. Як тут знову не згадати І. Котляревського, який писав: «Як три деньки не поборщуєш, на серці замоторошнить...»

Не лише для гостей Євро-2012, а й загалом для збереження популяризації української національної кухні варто відновити рецепти призначення нині багатьох запіканок з сиром, макаронів, риби. Одна з улюблених в Україні у минулих століттях була «баба-шарпанана». Її готували з подрібненої і відділеної від кісток риби, присмачували підсмаженою цибулькою, заливали пшеничним рідким тістом і ставили до печі. Корисно було б відновити і страви з гречаною борошною та крупки. Це галушки, гречаники, стовпці, гречані пампушки, качка з гречаною начинкою та інші.

Поза сумнівом, тепер в харчуванні українців значне місце посідає картопля, яка за останні два століття стала важливим компонентом багатьох страв і має багато способів приготування.

І хоч українці проявляють інтерес до страв італійської, японської кухні, але соціологічні дослідження показують, що головне місце в них посідають улюблені національні харчі. Жива мрія полтавського століка «щоб ставки сметаною сотили, а береги були б із каші, трошки з шкварками й на молоці».

Не варто забувати про чудові українські напої, приготувані з сучасних фруктів. Це узвар, квас з висуплених яблук, залитий безалкогольним соком, сам безалкогольний сік, ягідний кисіль, варенуха, настояний з вишнем, смородини, порічки, чорниці, журавлини. З цих ягід можна готувати морси.

Можна лише побажати нашим рестораторам подивувати гостей багатством української національної кухні.

Амулет для вболівальників

СУВЕНІРИ. Що повезуть додому гості на згадку про Україну

Микола ПЕТРУШЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

Майже рік тому група ентузіастів презентувала проект «Зозулиця». Широкому загалу було представлено свичик, який цюправда, спершу не багатьох вразив. Скептики казали, мовляв, свистком беруться Європу здивувати. Але, пояснюють автори проекту, вони відроджують образ глиняної пташки-свистки, що символізує великий історичний спадок України і може стати своєрідним амулетом усіх футболістів вболівальників на Євро-2012.

Нещодавно Зозулицю демонстрували на міжнародній промосувенірній виставці в Дюссельдорфі.

— Там вперше був український павільйон і павільйон Зозулиці, — розповідає виконавчий директор Асоціації виробників та імпортерів рекламних сувенірів Наталія Волошина. — Нашу продукцію високо оцінили, бо вона відповідає європейським тенденціям: екологічна, економічна.

— Нашому здивуванню не було меж, — додає власник ТОВ «Епік Пауер» Денис Свєстратов, — коли на одному із зарубіжних стендів побачили... підробку української Зозулиці. Якщо підробляють, значить товар вартий того.

Це підтверджує те, що Зозулиця — лауреат конкурсу неопіфційних талісманів Євро-2012, що проводився інформаційним центром «Україна-2012». Серед інших здобутків Зозулиці в 2011 році: гран-прі на Міжнародному конкурсі рекламного-сувенірної продукції «B2B Show», перемога у номінації «Найкращий проект

На таку лютьку колись мінiali й жінку...

2011» на міжнародній виставці мистецтв «Ukrainian-ArtWeek» тощо. Через Інтернет іноземці замовляють сувеніри. Продають його і в Україні. Організатори проекту запевняють, що вироблятимуть щомісяця десятки тисяч свичиків.

Зрозуміло, самим лише свистком туристичний імідж держави не підняти. І мети такої ніхто не ставить. Адже в нас безліч народних ремесел з віковими традиціями і світовими здобутками. Проте ринок сувенірів розвивається в залежності від економічної ситуації в країні. Останні двадцять років вона не була втішною. Впала купівельна спроможність населення, згорнулося виробництво товарів, які б могли презентувати Україну. Однак вони потрібні не лише зарубіжним туристам. Насамперед нам, особливо молодому поколінню. Адже йдеться про піднесення ду-

ху, самовираження і самоствердження, передачу генетичної пам'яті, моральності і відповідальності. На жаль, народні промисли нині ледве жевріють.

— Жити і працювати майстру, — ділилася сокровенним Леся Денисенко-Сременко, — нині дуже важко. Суспільство ніби відмежовується від красивого і високого, не дає про духовний зв'язок поколінь. Вистояти за таких умов може лише той, хто справді не може не творити. В процесі роботи розкривається душа, з'являється енергетика добра, яку хочеться передати іншим.

На жаль, ринок на такі слова не вважає. Тому й заповнили крамниці та розклади низькопробні підробки, товари, які суверенірами важко назвати.

Зокрема, на столичному Андріївському узвозі під знаком Євро-2012 туристу

намагаються підсунути, крім усього, військове начиння минулої війни, орденів і медалей. На запитання, чи не соромно ними торгувати, продавець байдуже відповів: «Мене не совість цікавить, а гроші». Що подумав про таких представників псевдокультури (а заодно і про державу, яка дозволяє торгувати пам'яттю її захисників) іноземний турист? Чи захоче він повернутися сюди знову і знову, щоб пізнати справжню культуру народу?!

Або коли йому запропонують майки з написами: «Сало — сила, спорт — могила», «І зверху я нічого — і знизу молодіць», «Пий пиво, живи красиво»... Все це вже тиражується і продається.

Якщо врахувати, що не лише футболісти, а й вболівальники через захмарні ціни в готелях не бажають зупинятися в Україні, а користуватимуться чартерними авіарейсами, то неважко здогадатися, хто за ними встигатиме дорогою від автобуса до стадіону, аби продати китайську підробку, орден або майку з відповідним написом. Свичик таких не зупинить...

Перед і під час проведення Євро-2012 сувеніри стають стратегічним товаром, завдяки якому багато комерсантів прагнуть розбагатіти. Шалена гонка вже розпочалася. Здебільшого продавці «штотхають» підробки за дуже високими цінами, оскільки, переконані, все розберуть. Така впевненість від того, що держава не протиставила стихії добре продуманих, якісно виготовлених сувенірів, які б відображали наші традиції і зацікавлювали туристів глибоко пізнавати Україну. Через асуслия примітивних товарів туристу буде дуже важко орієнтуватися. От і виходить, що більше збудуть ім майка з написом «Сало — сила, спорт — могила», що нижчим буде імідж України. А саме із знайомства з ними на самому початку Хрещатика в Києві розпочинається дорога туриста до Олімпійського стадіону. Та як тут не зазвистити у найбільшу Зозулицю!...

Творець Зозулиці, заслужений майстер народної творчості Леся ДЕНИСЕНКО-СРЕМЕНКО:

— Зозулиця — відроджений образ глиняної пташки-свистки, що символізує великий історичний спадок України та відродження традицій. Зозулиця — це сакральний музичний інструмент, спрямований на гармонізацію простору та об'єднання. Крім того це улюблена іграшка багатьох поколінь й амулет, за допомогою якого наші пращури відганяли злих духів. Оскільки Трипілья, в якому виникли прабатьки Зозулиці, є спільним історичним минулим для двох країн-господарок Євро-2012, вона справедливо може вважатися оберегом і для української, і для польської нації.

фото Олександра ПЕТРУШЕНКО

фото Олександра ПЕТРУШЕНКО

ПРОПОЗИЦІЇ

Не думай про намети зверхньо

ЖИТЛО. Гостям футбольного дійства також запропонують поселитися у фантаборах

Не секрет, індустріальна Донеччина ніколи не вважалася туристичним краєм. Тому розташування великої кількості гостей, які прийдуть сюди влітку на матчі Євро-2012, стало для господарів проблемою з проблем. На тлі суперсучасного стадіону «Донбас Арена» відсутність потрібної кількості готельних номерів тривалий час вважалася мінусом підготовки до футбольного дійства. Та поступово донеччани почали ліквідовувати відставання — немов гриби після дощу, в місті вирости багатопверхові приміщення нових готелів, вдалося реконструювати низку діючих.

Готельні новобудови

Усього, аби розташувати цільові групи УЄФА на матчах Євро-2012, Донеччина мала запропонувати 2945 номерів у готелях категорій 5, 4 та 3 зірок. «Та вже в 2010 році після чергового візиту делегації експертів на чолі з президентом УЄФА Мішелем Платіні почало розглядатися питання про надання нам права проводити матчі чвертьфіналу та півфіналу, — розповідає міський голова Донецька Олександр Лук'яненко. — За таких умов

вимоги до розташування цільових груп УЄФА значно вищі».

Відставання щодо потрібної кількості номерів, на що неодноразово звертали увагу делегації УЄФА, здебільшого стосувалося 5-зіркових готелів. Зате 4- та 3-зіркові номери донеччани не вдовзі змогли запропонувати навіть із певним запасом.

Тільки торік в обласному центрі ввели в експлуатацію 14 нових готелів. Один із них — 4-зірковий «Шахтар Плаза», що розташовано в центрі міста. Зважаючи на цю обставину, всі 322 комфортні номери приготівані і заброньовані для цільової групи УЄФА та телевізійників. Окрім номерів тут також є прес-центр, басейн, ресторан, SPA-центр, конференц-зали.

Неподалік стадіону, де пройдуть матчі Євро-2012, немов на дріжджах, виріс хмарочос — друга черга готелю «Вікторія», наприкінці року почав приймати перших постояльців готель «Європа» (80 номерів), в центрі Донецька триває реконструкція готелю «Київ» (186 номерів), який у квітні нинішнього року стане 4-зірковим помешканням весільно відомої мережі «Hilton». Всього в 2012 році в області вво-

дяться в експлуатацію 13 нових готелів — переважно в Донецьку, а також у Маріуполі та на Білосарайській косі.

Як зазначив віце-прем'єр-міністр — міністр інфраструктури Борис Колесніков, який взяв участь у відкритті «Шахтар Плази», пристойні темпи підготовки готельного господарства стали результатом створених для цього сприятливих умов.

Учора «гуртяга», а завтра хостел

Розселити гостей футбольного літа будуть не тільки в місцевих готелях, а й у відремонтованих студентських гуртожитках, де готують більш як 10 тисяч місць. Постояльців також прийматимуть у санаторіях-профілакторіях та кемпінг-парках. Цікава деталь: виявляється, студентські оселі за певних умов можуть бути привабливими не тільки для небагатлих уболівальників. Приміром, під час попереднього чемпіонату світу з футболу в ПАР в університетському містечку Преторії мешкала збірна Аргентини на чолі з самим Дієго Марадоною. У студмістечках тоді також поселилися збірні Бразилії та Іспанії.

Звичайно, донецькі «гуртяги» пропонувати спортсменам ніхто не збирався навіть у фантастичних проектах. Хоч спершу з'явився намір переобладнати ці помешкання під 3- і навіть 4-зіркові готелі. Та потім фахівці, прискіпливо вивчивши стан приміщень, зробили вибір на користь іншого варіанта. Приміром, у студентському містечку Донецького національного університету вирішили реконструювати 4 гуртожитки під хостели для уболівальників. А ось профілакторій попередньо отримав шанс перетворитися на 3-зірковий готель для журналістів цільової групи УЄФА.

Прикметно, що в Донецьку вже є досвід позитивних змін у студмістечку «під Євро», гуртожитки якого потім передають до послуг студентів. Адже не так давно досить комфортні умови проживання місцеві студенти отримали завдяки проведенню в місті Євро-2009. Під час підготовки до юнацької першості з футболу типовий гуртожиток Донецького музичного училища перетворили на перший в місті хостел — готель без додаткових зручностей. У згаданому приміщенні вперше за 30 років зробили капітальний ремонт, купили нові меблі та об-

ДОВІДКА «УК»

Відповідно до вимог щодо розташування цільових груп УЄФА в Донецькій області потрібно підготувати:

- ◆ на групові матчі — 2 тисячі 945 номерів (5-зіркових — 1420, 4-зіркових — 1315, 3-зіркових — 210);
- ◆ на чвертьфінальний матч — 3 тисячі 275 номерів (5 — 1490, 4 — 1525, 3 — 260);
- ◆ на півфінальний матч — 5 тисяч 575 номерів (5 — 1690, 4 — 3525, 3 — 360).

ладнання, і студенти тепер тут мешкають у «євроумовах».

Використовуючи подібний досвід, напередодні Євро-2012 у Донецьку, наприклад, вже підготували кімнати в гуртожитку №5 Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. Всього гуртожиток, розташований неподалік від «Донбас Арени», запропонує постояльцям 346 місць. Тут завершили ремонт і завезли нові меблі. А ще до послуг уболівальників будуть кемпінг-парки та фантабори — наметові містечка, спроможні приймати понад 10 тисяч небагатлих постояльців.

Соляна симфонія вугільного краю

МАРШРУТИ. Туристи не оминуть «раю земного» та підземелля заводу шампанських вин

Чим насамперед може привабити туристів Донеччина? На це запитання гості області відповідають своїм запитанням: чому в краю вугілля та металу майже не розвинений промисловий туризм? А й справді: хіба б не шикувалися туристи на екскурсію в підземні виробки місцевої вугільної шахти? Так само, мабуть, не було б відбою від охочих побувати в музеї промисловості. Ще кілька років тому побільшало сподівань, що під час підготовки до Євро-2012 регіон обов'язково використає свою індустріальну родзинку. Втім, ці наміри здебільшого так і залишилися на папері. Отож улітку Донеччина запропонує гостям та учасникам чемпіонату Європи туристичні маршрути, що, навпаки, ведуть якнайдалі від промислового виробництва, — в історичні місця та природні заповідники.

Не Святими горами єдиними

У Польщі, як відомо, офіційним брендом Євро-2012 обрали музику Шопена. У Донецькій області з подібними намірами вирішили використати творчу спадщину геніального земляка Сергія Прокоф'єва. Приміром, один із туристичних маршрутів пролягає на малу батьківщину композитора — в село Красне Красноармійського району, де завчасно відреставрували музей, підготували інші об'єкти та програму, що будь-кого переконують: промисловий край водно-

час має й багатющі культурно-мистецькі традиції. А ще в регіоні чимало унікальних історичних і водночас мальовничих місць. Один із таких, поза сумнівом, — Святогір'я.

Лісисто й гориста «Донецька Швейцарія» на півночі області докорінно відрізняється від степової території області. «Рай земний» — так назвала це місце імператриця Катерина II, яка в 1790 році подарувала князеві Потьомкіну Таврійському Святогірську обитель. Це справді чарівне місце на березі Сіверського Дінця, який петляє поміж високих крейдяних круч, що зеленіють дібровами та виблискують позолотою бань храмів. Туристів приваблює не тільки мальовничість природи, а й історичне минуле. Адже Донець у цих місцях, свідчать дослідники, колись бачив князя Ігоря. У цих краях навесні 1185 року відбувалися події, відомі зі «Слова про Ігорів похід». Бачив дружини князя, схоже, й Святогірський монастир — нині Свято-Успенська Святогірська лавра. Колоритним об'єктом тут цілком справедливо вважають і 22-метрову бетонну скульптуру Артема на крейдяній горі (робота скульптора Івана Кавалерідзе в кубічному стилі, встановлена у 1927 році).

Втім, певна річ, не Святими горами єдиними привабливий край для туристів. Адже в області розташовані майже сотня заповідних об'єктів та приблизно 40 пам'яток природи. Безперечно, влітку всі дороги ведуть на південь —

Святогірська обитель стоїть у райському місці

на узбережжя Азовського моря з мілководними піщаними пляжами — в регіональний ландшафтний парк «Меотида». Та й у протилежному напрямку на туристів чекають чимало цікавих місць: Слов'янські озера карстового походження, Краснолиманський ліс з унікальним кліматом. А чого варті заповідник «Хомутовський степ», де землю, яку споконвіку не торкався плуг, досі охороняють колоритні степові вартівні — кам'яні половецькі баби (в цих міс-

цях колись Сергій Бондарчук знімав фільм «Степ» за однойменним твором Антона Чехова). Так само, немов магнітом, притягує туристів ще один таємничий і оповитий легендами заповідник «Кам'яна Могила».

На всі смаки

В управлінні культури і туризму Донецької області держадміністрації завчасно подбали про маршрути, завдяки яким гості краю зможуть відкрити для себе Донеччину зовсім з іншого

Фото Валерія ПАЩЕНКА

боку. Водночас тут не забули й про виробничу складову регіону. Отож спеціальний маршрут «Соляне царство Соледача» передбачає спуск у соляну шахту, де охочі потраплять у підземний тунель завдовжки 120 метрів і заввишки з дев'ятиповерхівку. Також туристи побувають у спелеосанаторії «Соляна симфонія» і в підземній солянній православній церкві на глибині 300 метрів однієї з шахт «Артемсолі» в Соледарі.

Без сумніву, під час екскурсії до соляної шахти вболівальників має зацікавити й те, що глибоко під землею можна поганяти футбольний м'яч на спеціально обладнаному для цього майданчику. А ось під час відвідин Артемівського заводу шампанських вин про м'яч краще забути. У цехах підземного виробництва, розташованого в гіпсових штольнях, можна не тільки ознайомитися з процесом приготування ігристого напою, а й продегустувати його. Тому цей маршрут ще має неофіційну назву «музичний» — на зворотному шляху починають співати навіть ті, хто слів жодної пісні не знає.

Мабуть, було б трохи дивно, аби до Євро-2012 господарі не підготували своєрідну презентацію спортивних досягнень краю. Отож маршрут «Донецьк спортивний» пропонує гостям міста відвідати стадіон «Донбас Арена» з музеєм ФК «Шахтар», РСК «Олімпійський», Палац спорту «Дружба», пам'ятник рекордсменів Сергію

ДОВІДКА «УК»

У Донецькій області розташовано 92 заповідні об'єкти та 37 пам'яток природи. Також тут є понад 4 тисячі пам'яток археології, історії, культури та монументального мистецтва.

Бубці. А зробити своєрідну мандрівку в минуле мегаполісу дасть змогу маршрут «Юзівка-Донецьк XVIII–XXI століття»: до уваги туристів будинки родини Юза, збудовані в позаминулому столітті, готель «Великобританія» — один із найстаріших будинків міста, а також краєзнавчий музей, де зібрано чимало цікавих експонатів.

Сільський туризм в урбанізованій Донецькій області тільки починає розвиватися, хоч тут уже є кілька цікавих маршрутів. Приміром, подорож до села Прелесне Слов'янського району ознайомить з архітектурою й побутом селян Слобідської України XVII–XVIII століть. У музеї просто неба є вітряний млин, стара хата, комора, клуня тощо. А в приморському селищі Седове туристів має зацікавити музей уродженця тодішньої Кривої Коси Георгія Седова, який рівно сто років тому вирушив у подорож до Північного полюса.

Дуже популярними вважаються й маршрути екологічного туризму до заповідних територій «Крейдяна флора», «Половецький степ», «Донецький кряж», «Клебан-Бик», де на поверхню виходять закам'янілі рештки дерев з прадавніх лісів, що колись шуміли тут.

АЛЬТЕРНАТИВА

Єврокомфорт по-домашньому

ДЕШЕВА НОЧІВЛЯ. Вболівальників, які не поспішають платити шалені гроші за готель, приймуть українські хостели

Інна КОВАЛІВ,
«Урядовий кур'єр»

Добротне ліжко, свіжа постільна білизна, душ, туалет і загальна кухня, де можна поговорити із сусідами «за життя», — чисто, тепло, затишно, а головне — в кілька разів дешевше. Саме такий вітчизняний економ-варіант у вигляді хостелів готовий на час Євро-2012 скласти конкуренцію більш вишуканим братам-готелям із захмарними цінами.

На ресепшин — у катцях?

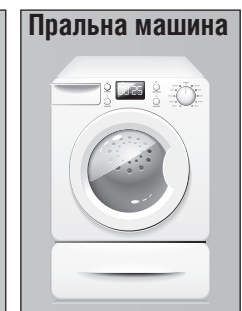
Власники готельного бізнесу вже виставили іноземцям європрейскурант — 500–600 доларів на добу за звичайний номер у столиці, який нині коштує всього 400 грн. Для порівняння: апартаменти з виглядом на штаб-квартиру ООН у відомому вишуканому готелі Plaza, що в серці Нью-Йорка, обійдуться в 2,6 тис. грн (260 євро). «Директор одного зі столичних готелів не приховує, що днями продав звичайний двомісний номер без усіляких наворотів за 4,8 тис. грн, ще й отримав передоплату! Тож якщо клієнти готові заплатити таку ціну, чому б не продавати? Попит народжує пропозицію», — розповідає «УК» президент Всеукраїнської молодіжної хостел-асоціації Роман Пономаренко.

Втім, основний контингент чемпіонату — тисячі вболівальників, для яких важливі не шикарні умови і вишкolenений персонал, а футбол, пиво і дах над головою. Тож саме в дешевих хостелах вони зможуть не лише комфортно заночувати, а й весело провести час. Приміром, у хостелі на Подолі замість довгоногої красуні на своєрідному ресепшині іноземців по-домашньому зустріне черговий Валерій... у капціях. На будь-якому з трьох поверхів фанам запропонують розміститися в «дормі» (багатомісній кімнаті з двоярусними ліжками) або ж у «приваті» (двомісному номері).

«В Україні хостели виникли не під Євро-2012, а ще в 2003 році», — розповідає Роман. — Якось ми з товаришем Дмитром Зарубою — нині директором музею в Пирогові — побували в Польщі і зупинилися в хостелі. Нам там дуже сподобалось, і коли повернулися додому, вирішили зробити щось подібне. Тож довелося починати з нуля. Ось тут, на Подолі, в колишніх комуналках ми й облаштували перший хостел «Ярослав». Я власноруч збирав меблі, чергував, заселяв перших клієнтів — поляків, які приїжджали в 2005 році на Євробачення».

Тепер хостели працюють у різних куточках країни — у Києві, Львові, Харкові, Донецьку, Одесі, в Криму... Уже близько сімдесяти таких закладів входять до міжнародної асоціації (українська є її членом). Найбільших два у столиці: в Кончі-Заспі на 240 місць і на Видубичах на 180. Ще функціонують 20 неофіційних закладів, які не відповідають стандартам, — їх пан Роман називає нелегалами. Якщо в кімнаті розміщено аж двадцять ліжок, такий прихисток асоціація не бере під своє крило. Оскільки у вітчизняному стандарті ДСТУ 4268 чітко прописані

Економ-апартаменти для фанів. У кожному хостелі для розміщення туристів потрібно мати:

Площа на 1 людину	1 ліжко на 1 людину — не менше	1 умивальник — на 6 осіб	1 туалет — на 10 людей	1 душ — на 15 осіб
				
Посуд	Чайник	Плита	Мікрохвильова піч	Пральна машина
				

Згідно з Національним стандартом України (ДСТУ 4268)

но, що в хостелі на людину має бути не менше 4 м², один туалет на 10 людей, душ — максимум на 15 постояльців, умивальник — на шість.

«Щоб порівняти, як працюють наші заклади, я за два місяці об'їхав багато країн: Німеччину, Голландію, Бельгію, Францію, Іспанію, Швейцарію, Австрію, Угорщину та Словаччину. І зрозумів, що хостели у нас на рівні, — не приховує гордості Роман. — Загалом існує система рейтингу: клієнт забронював місце, пожив і поїхав додому. Потім йому електронною поштою надходить лист із проханням оцінити проживання за п'ятьма параметрами: чистота, безпека, місце розташування, обслуговування і «фан» — наскільки там було цікаво. Так ось, у Києві з 35 хостелів жоден нижче за 85% рейтингу не опускається — всі вони строго дотримуються стандартів. Хостел на Червоноармійській має 96% рейтингу — тобто зі ста клієнтів умовами майже всі задоволені. А це кращі показники, ніж у Європі!»

Насправді економ-заклади дуже різняться. Приміром, в одному завантаження становить 20%, а в іншому — всі 90%. Найголовнішу роль відіграють місце розташування і персонал, лише потім чистота. Найбільше клієнтів хостелів — українці (40%), переважно ті, хто їздить у від'їждження. Хостел для них — оптимальний варіант, адже дає змогу вкластися у добовий ліміт — 250 грн (якщо за 120 грн переночував, у кишені залишається ще 130 грн на харчування і транспорт). Також часті гості економ-житла туристичні групи з Росії, а у Львові — поляки. Потім білоруси, і всього 10% становлять європейці та американці. Зазвичай на невибагливу ночівлю залишаються чоловіки: за словами Романа Пономаренка, лише кожен п'ятий клієнт хостелу — жінка. «Часто міністерства селять у нас своїх працівників, які їдуть у від'їждження, — в нас дешево, й офіційно оформляємо документи. До речі, Міносвіти і Мінсоцполітики мають власні відомчі хостели», — додає керівник асоціації.

Розвідка боєм

Тож хостели стануть зручним і відносно недорогим прихистком для численних футболних фанатів, які завітають до нас під час Євро-2012. У середньому в приймаючих містах економ-житло іноземцям обійдеться в 99 євро за ліжко-місце в багатомісному «дормі» і 124 євро в «приваті» (зазвичай ціна майже десятикратно нижча — 120 і 140 грн відповідно). І хоч надворі ще лютий, майбутні іноземні гості вже починають бронювати місця. Справжній ажіотаж очікують за два тижні до чемпіонату.

«Нині місця бронюють індивідуально, групи фанів поки що приглядаються. До нас приїжджають представники фанклубів зі Швеції, Польщі, Німеччини, Росії в розвідку — дивляться, де можна буде переночувати і за скільки. Такі «розвідники» об'їжджають готелі, хостели, шукають інші варіанти, — продовжує Роман Пономаренко. —

Нещодавно з Харкова зателефонувала власниця промислового приміщення. До неї звернулися поляки, фани однієї з команд, і запропонували на місяць орендувати приміщення площею тисячу квадратних метрів за 15 тис. євро. Мовляв, нас 500 осіб, приїдемо зі своїми ліжками. Тільки уявіть цей мурашник: у величезному спортзалі на кожного всього по 2 квадратних метри! Люди готові жити навіть у таких умовах».

Дах, пиво і дівчата

Втім, проблем із розселенням не буде — в хостел-асоціації обіцяють знайти вихід із ситуації. Якщо люди навіть приїжджають як сніг на голову, винахідливі хлопці у просторому приміщенні всього за кілька годин облаштують для них спальні місця. Матрац надувний коштує 110 грн, комплект простенької постільної білизни — 50 грн, подушка — ще 50 грн, плюс дрібниці. Тож всього за 300—500 грн можна

нашвидкуруч облаштувати спальне місце для вболівальника. Ці витрати відіб'ються за одну ніч. Роман каже, що також часто телефонують люди, готові переробити свої порожні квартири під хостели, — поставити кілька двоповерхових ліжок і продавати по 50 євро за місце. Адже єдине, що треба фану, — дах над головою, душ і туалет. Найголовніше бажання іноземних клієнтів — піти в нічний клуб, знайти красиву дівчину і випити пива.

У харчах гості хостелів теж невибагливі. Їм смакують яєчня, вівсяна каша чи пластівці з молоком, бутерброди з сиром, тости з джемом або маслом, круасани, кава-чай — все, що готується нашвидкуруч. Утім, інколи трапляються гурмани — просять у господарів хорошу сковорідку і починають розводити аромати східної кухні. Переважно це американці в'єтнамського походження.

До речі, деякі вболівальники не приховують: приїдуть на чемпіонат зі своїми наметами чи кемпінгами. До перших українці готові: їх можна розмістити на вільних ділянках. А от із кемпінгами буде важче: нема де паркувати.

«Зазвичай з такими причепами приїжджають голландці, які й мешкають у своїх будинках на колесах. Але їх не можна пускати на територію заповідників — знищать ландшафт, — ділиться Роман. — Також проблематично з розміщенням автобусів. Нещодавно зателефонував голова естонської хостел-асоціації: мовляв, 400 автобусів уболівальників приймеш? Це понад 20 тисяч фанів! Загалом аналізуючи досвід попередніх чемпіонатів, ми підраховали: якщо в центральноевропейські країни приїжджає 1–1,5 мільйона уболівальників, то, враховуючи віддаленість України, очікуємо не більше 400 тисяч. Прикро, але для багатьох іноземців Європа закінчується на кордоні з Польщею. Тому цьогорічний чемпіонат — це для нас реальний шанс показати, що ми теж цивілізована країна!»

НА ЗАМІТКУ

Як забронювати ліжко-місце

Якщо ви бажаєте забронювати ліжко-місце в хостелі приймаючого міста, треба заповнити онлайн-анкету на сайті: вказати ім'я та прізвище, номер кредитної картки й дату приїзду. Система бронювання зніме з рахунку клієнта 10% вартості проживання, решту людина платить, приїхавши до хостелу. Тут потрібно обов'язково пред'явити власний паспорт (ксерокопія не приймається). На час Євро-2012 місце можна забронювати мінімум на три ночівлі.

Найбільші задираки — британці

У хостелах дбають про безпеку відвідувачів. Цінні речі зберігаються в сейфі на ресепшині — про це клієнтів одразу ж попереджають перед поселенням. «Якщо ви не здали свій золотий Ролекс у сейф, адміністрація хостелу за нього відповідальності не нестиме, — переконує Роман Пономаренко. — Також речі можна тримати в невеличкій шафі біля ліжка, яка зачиняється на ключ. Але насправді часто доводиться дбати про безпеку чергового хостелу від клієнтів. Коли вони повертаються добряче напідпитку і кидаються на чергового з ножом — тут не до жартів!» Якось турист із Великобританії відмовився платити за ліжко-місце, довелося взяти під заставу його гі-

тару, після чого британець почав ламати меблі й кидатися на персонал, а коли його виштовхали надвір, розбив скло в машині чергового і порізав сидіння. На щастя, такі випадки трапляються рідко. Інколи виникають сутички між самими клієнтами — зазвичай після футбольних матчів. Найчастіше чубляться британці, вже потім поляки і росіяни.

На сіні, але в теплі

У перекладі з англійської hostel означає «гуртожиток». Перший хостел з'явився в 1907 році. Німецький шкільний учитель Річард Ширманн вирішив влаштувати зі своїми учнями недільні заміські прогулянки. Але з огляду на бідність учнів їм не було де ночувати. І вчителю прийшла ідея організувати постійне місце для ночівлі у школі, де він працював. На ніч із класів виносили все зайве, на підлогу клали мішки з соломкою, а вранці повертали парти на місце. Згодом вчитель організував постійні хостели для юних мандрівників у різних землях Німеччини.

В середині XX століття моду на малобюджетний туризм — backpacking (від англійського backpack — рюкзак) — допомогли поширити хіпі: їхнє бажання змінити місце і готовність задовольнятися малим значно підвищили популярність хостелів. За сто років хостели дуже змінилися. Нині тут пропонують дедалі більше зручностей. Втім, ціна ночівлі, як і раніше, цілком доступна всім, навіть студентам.

ПЕРША ЗУПИНКА

Придорожній мотель — оаза для мандрівника

ЗУСТРІЧАЙМО. Очікується, що приблизно половина закордонних уболівальників прямуватиме на матчі через Закарпаття

Василь БЕДЗІР,
«Урядовий кур'єр»

Мандрівки фанів на футбольні матчі дали початок такому різновиду туризму, як спортивний. Стратегією великих змагань, що проводяться у світі, прораховують маршрути і напрямки руху уболівальників, прогноують їхні потреби. Щоб і їм було комфортно, і собі вигоду не втратити. Ще в березні 2008-го Закарпатська облрада ухвалила регіональну програму підготовки до фінальної частини чемпіонату Європи з футболу. Нині в області підбивають підсумки її виконання.

А вздовж дороги готелі стоять...

Де ж зможуть перепочити подорожні після далекої дороги? Уздовж автошляхів, якими рухатимуться фани, та поблизу пунктів перетину кордону розташовано 80 засобів розміщення, які одночасно здатні прийняти понад 4 тис. гостей. В Ужгородському районі це санаторний комплекс «Деренівська купіль». Торік ввели в експлуатацію першу його чергу, невдовзі стане до ладу друга. Завершили будівництво санаторно-оздоровчого комплексу «Термал-Стар». На черзі тут введення в дію басейнів на базі термальної мінеральної води, а також великого розважального центру. Найкращі готелі на трасі, яка веде від Чопа до Києва і починається саме в цьому районі, — «Європа», «Прага», «Олімп» і чимало інших.

У Мукачівському районі перелік закладів на тій самій євротрасі або за кілька кілометрів також значний. Основні — готельно-ресторанні комплекси «Червона гора», «Магнат», «Тропик», «Золоті Ворота», «Корал», «Карпатський мисливець», «Троянда Карпат», «Соляничні Карпати», «Зірка». Лише торік до цього списку додалися нові комплекси: «У Джона», «Мулен руж» та «Weekend».

Розраховані на європейця як із туго набитим, так і з пласким гаманцем об'єкти на території наступних на трасі районів — Свалявського та Воловецького. У першому це «Chalet» і «Рейкарц Поляна», а також численні оздоровничі Долини курортів. У другому — вишуканий мотель «Наталі».

Ті туристи, які курсуватимуть іншою автомагістраллю Мукачеве — Рогатин, зупиняться на об'єктах у Берегівському, Хустському, Тячівському та Рахівському районах. У першому з них триває масштабна реконструкція навчально-тренувальної бази «Закарпаття» з басейном на термальній воді. Торік у райцентрі став до ладу розважальний комплекс «Жайворонок» із басейнами та атракціонами на базі гарячих природних дже-

рел. У другому зі згаданих районів відчинив двері готель VIP-класу «Гніздо голубки». Тут можна зупинитися і на базах відомої курортної зони Шаян.

На Тячівщині на гостей і учасників європершості чекають фешенебельний «Боркут» і доступніший за цінами «Водограй». У першому — купання в родонових ваннах, у другому — катання на катамаранах. На Рахівщині зустрічають готель «Європа», туркомплекс «Тиса» та «Едельвейс». Одержать своє і любители екстремальних відчуттів, переночувавши на висоті півтора кілометра в міні-готелях полонини Драгобрат. У цьому районі поблизу села Ділове традиційною є зупинка біля символічного знака, встановленого в другій половині XIX століття, — «Центр Європи». Тут є вся інфраструктура для приймання великої кількості туристів.

Облаштовані автостоянками та місцями тимчасового відпочинку туристів готельні комплекси «Карпатський мисливець», «Золота гора», «Затишок», «Chalet», «Наталі». Біля кожного з них є пункти продажу сувенірної продукції. Дізнаватися про місця для зупинок можна із карт-схем, які будуть доступними кожному туристові.

*Üdvözlet! Aboj!
Bine ati venit!
Guten Tag!..*

Мовним різноголоссям вітатимуть прибулих з-за кордону біля самого в'їзду в Україну закарпатські волонтери. Родзинкою є те, що розмовлятимуть вони з гостями рідними їм мовами без жодного акценту. Бо це закарпатські угорці, словаки, румуни, німці. Представники національних меншин цих народів проживають у Закарпатті компактними групами і, звичайно, досконало володіють як рідною, так і українською мовами.

Молодих людей, які володіють кількома мовами, а також студентів кафедр туризму Ужгородського національного та Мукачівського державного університетів почали готувати до волонтерської роботи заздалегідь. Вони будуть екскурсоводами, гідми-перекладачами, що підкріплюватиметься документом-дозволом на право здійснення туристичного супроводу. Нині в області видано 125 таких дозволів. Замовити послугу можна буде, скориставшись попереднім замовленням через мережу туристичних інформаційних центрів.

Інфоцентри — це і довідки, й імідж

Інформаційно-туристичних центрів в області створено 17, є одна філія. За їх-

ньої допомоги гості дізнаватимуться про те, куди їхати, де розташовано туристичні атракції. Діють вони в тих містах і районах, які мають найбільший попит у мандрівників, і там, де очікуються найбільші їхні потоки. Скажімо, останні два інфоцентри створено на території Карпатського біосферного заповідника та в селі Шаян Хустського району.

Потоки угорських уболівальників єднатиме в загальну ріку Центр українсько-угорського регіонального розвитку. Створений у рамках реалізації проекту, який підтримує головне управління з питань європейської інтеграції, зовнішньоекономічних зв'яз-

Як пройти до Центру Європи?

ків, туризму та курортів Закарпатської облдержадміністрації, він координуватиме діяльність мережі 15 туристично-інформаційних центрів у двох країнах.

Свій внесок роблять видавці та поліграфісти. Вони готують флаєри та буклети з інформацією про шляхову інфраструктуру, заклади розміщення, інформаційні центри та місця масового відпочинку, розташовані вздовж автомагістралей. Їхня продукція — це щорічний каталог «Закарпатські села запрошують на відпочинок», довідник «Ужгород», туристичні путівники та довідники.

У боротьбі за туриста жоден вид рекламної та іміджевої продукції не буває зайвим, тож своє слово сказали теле- та кінопе-

Говерла варта не тільки підкорювання, а й милування

ні. Поряд зі звичайними вказівниками біля історичних пам'яток тут готують щити біля музейних закладів. А ще — біля в'їзду до сіл Дюла, Тисобикень, Пийтерфолво, Форголань, Фертешолмаш, Велика Паладь, Нове Село та Карачин їхні назви прикрасять старовинними гербами.

Закарпатці розробили понад 100 туристичних маршрутів, деякі з яких промарковано за рахунок міжнародних грантових програм. Найбільший інтерес викликають тематичні, як-от «Закарпатський туристичний» (концепція пішохідних екотуристичних

шляхів загальною протяжністю майже 380 км), «Гастрономічний» (представляє кулінарну майстерність та смакову гаму 9 національних кухонь населення краю), та інші «шляхи» — «винний», «військовий» (один приурочений до 70-річчя проголошення Карпатської України, інший ознайомлює з «Лінією Арпада»), «гуцульський» (показове вівчарське господарство на полонині). Найсвіжішими є розроблені в 2011-му «Кавовий шлях» (традиції кавоваріння у Закарпатті з дегустацією напоїв) та «Угорське весілля».

Маршрутом маршрутів стане так званий Карпатський туристичний шлях. Проходить територією Словацької Республіки (Кошицький край) та України (Закарпатська область) і об'єднує все найцікавіше.

Черг на кордоні не буде

Митники першими зустрічають гостей, і проводжають їх також вони. Тому від них залежить дуже багато, щоб гості захотіли приїхати ще не раз. Більшість футбольних уболівальників та туристів їхатимуть у Львів через міжнародні пункти пропуску «Тиса» та «Ужгород».

— Прийнято принципове рішення, що для уболівальників виділятиметься додаткова смуга руху, — розповідає начальник Чопської митниці Олександр Похилько. — На митному посту «Тиса» вантажівки їхатимуть у реверсному режимі, так звільнило окрему смугу для автобусів. А на «Ужгороді» проблем взагалі не виникатиме: там достатньо смуг, аби одну виділити для гостей Євро-2012.

Закарпатські митники опрацюють із угорцями можливість огляду на одному боці кордону. Тобто при в'їзді в Україну прийматиметься угорський висновок, і навпаки: у зворотному напрямку — український контроль.

Уперше митна служба підписала угоду про інформування про надзвичайні події. Такою вважається випадок, коли транспорт затримується на пункті пропуску 2 години. Це стає приводом для контакту старших змін з обох боків кордону. Через дві години вже спілкуватимуться начальники митних постів, ще через дві — вирішують начальники митних органів.

Турбує наших митників низька пропускна спроможність мосту через Тису на однойменному пункті пропуску. Непокоять і тривалі часові витрати для огляду машин в угорських колег (вони істотно відрізняються від українських нормативів), потреба скасування вантажівки у словацьких.

— Проте в екстрених випадках ми досягаємо консенсусу, — додає Олександр Похилько.

Сьогодні 120 працівників митної структури офіційно отримують додаткові кошти за знання іноземної мови. До них прибуває поповнення — 50 випускників профільної академії, які володіють англійською. Тож мовного бар'єру не виникатиме.

Щоб було спокійне життя в уболівальників, у посиленому режимі відпрацьовують нештатні ситуації правоохоронці. З особливим складом управління внутрішніх справ проводять командно-штабні та тактико-спеціальні навчання. Мета — відпрацювання завдань із локалізації групових порушень громадського порядку під час проведення футбольних матчів. А ще працівники міліції активно оволодівають англійською мовою.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

«Важко в навчанні — легко в бою»

УРОЧИСТОСТІ. Цитуючи Олександра Суворова, Президент закликав курсантів Київського військового ліцею ім. Івана Богуна стати справжніми захисниками Вітчизни

Катерина МАЦЕГОРА,
«Урядовий кур'єр»

Вітаючи ліцеїстів та викладачів з Днем захисника Вітчизни, Віктор Янукович наголосив: «Саме вам, вихованцям ліцею, продовжувати славні військові традиції нашого народу. Ви складете Присягу на вірність Україні під військовими знаменами, що дісталися нам у спадок від прапрадідів. На ваші плечі ляже відповідальність за захист миру, незалежності та цілісності держави».

Окресливши значимість Збройних сил у забезпеченні внутрішньої і зовнішньої стабільності, миру та спокою для українців, глава держави сказав про необхідність протидіяти противнику не військовими засобами, а стратегією стримування, локальними спецопераціями з використанням усього арсеналу політико-дипломатичних, розвідувальних, інформаційно-психологічних, економічних та екологічних засобів впливу.

«Глобальна фінансово-економічна криза загострила весь спектр проблем, пов'язаних із конку-

ренцією за стратегічні ресурси розвитку, що подекуди провокує спроби розв'язати породжені нею проблеми воєнними засобами. Україна має бути готова протидіяти таким загрозам. Радикальна реформа та модернізація Збройних сил є імперативом політики національної безпеки», — пояснив Президент.

Оскільки військова реформа втілюється разом з іншими, вона має відбуватися з урахуванням співвідношення їхньої пріоритетності та необхідності нейтралізувати як загрози національній безпеці країни, так і обороні країни. За словами Президента, ледь не всі види озброєнь армії протягом 2012-2015 років будуть чи то замінені, чи то модернізовані.

А серед головних цілей військової реформи глава держави назвав створення боєздатної, мобільної, оптимальної за кількістю озброєння та чисельністю особового складу армії, запровадження сучасної системи мобілізаційної підготовки та мобілізації, адаптацію бюджетних механізмів у сфері оборони до сучасних потреб ЗСУ та

Майбутнім офіцерам вальс не завадить

фінансових можливостей держави. З огляду на необхідність таких дій, у бюджеті на 2012 рік збільшено фінансування укра-

їнської армії майже на 3 млрд грн.

«Одним із пріоритетів фінансування є модернізація армії. І передовсім

це оновлення озброєння», — резюмував глава держави, додавши, що цього-річ збільшено витрати на купівлю і ремонт військової техніки та зброї. А протягом 2014-2015 рр. видатки на технічну модернізацію військ ще зростатимуть.

До планів влади входить і оптимізація кількості управлінських структур, бойових з'єднань і частин, вивільнення ЗСУ від непридатного для використання рухомого та нерухомого військового майна, об'єктів інфраструктури.

Президент запевнив присутніх, що видатки на переозброєння військ зростатимуть на 25 — 30%, а на бойову підготовку — на 15%. Грошове забезпечення військовослужбовців збільшуватиметься також, вирішуватиметься питання із наданням їм житла.

Витримавши паузу, Віктор Янукович наголосив: «Окрім суто військових, фінансових і технологічних аспектів, я виділяю ще гуманітарний — як ключовий для успіху військової реформи». Тому глава держави дав завдання Міністерству оборони створити проект Пре-

зидентського кадрового резерву для ЗСУ, аби гідні випускники вчилися надалі у найкращих військових освітніх закладах світу.

Завершив виступ Президент із оптимізмом. Оскільки наступного року Київському військовому ліцею виповниться 70, богунівці мають пам'ятати заповідь: «Важко у навчанні — легко в бою!». Тож Президент закликав кожного присутнього докласти зусиль, щоб ЗСУ були реальним захисником свободи народу і територіальної цілісності держави.

Глава держави також ознайомився з роботою ліцею імені Івана Богуна, його історією, особливостями виховання та навчання ліцеїстів. Він оглянув навчальні класи, їдальню, ознайомився з соціально-побутовими умовами проживання юнаків та відвідав кімнату-музей Тараса Шевченка.

Насамкінець Президентів вручили відзнаку Київського військового ліцею ім. Івана Богуна. А у Книзі почесних гостей ліцею Віктор Янукович залишив запис та сфотографувався із курсантами на згадку.

За життя Андрійка борються бостонські лікарі

МИЛОСЕРДЯ БЕЗ КОРДОНІВ. Андрію Царинському, єдиному з великої родини з віддаленого карпатського села Долинівка, хто залишився живим після пожежі, у бостонській клініці зробили вже дві операції

Оксана МЕЛЬНИК,
«Урядовий кур'єр»

Стан 11-річного Андрійка Царинського зі Сколівщини, якого з опіками понад 80 % тіла доставили зі Львова до опікового центру «Шрайнерс Госпітал» у Бостон (США), — важкий, повідомив заступник головного лікаря з хірургічної роботи 8-ї комунальної міської клінічної лікарні Львова Ігор Стояновський. Наразі пацієнт перебуває у відділенні інтенсивної терапії, де за його життя борються лікарі клініки. Інформацію про стан хлопчика львівським лікарям щодня надає анестезіолог дитячого шпиталю у Бостоні, професор Гарвардського університету Геннадій Фузайло.

Андрійко вже переніс дві складні і тривалі операції. Під час першої, яка тривала понад 6 годин, було максимально висічено глибоко опечену шкіру, а під час наступної ті-

ло дитини повністю очистили від некротичних тканин. Відтак зменшено ризик, що організм хлопчика може постраждати від токсичної дії продуктів розпаду. В американській клініці застосували процедуру, яка не має аналогів в Україні: вони закрили рани кріоконсервованою шкірою людини. Вона протягом трьох місяців виконуватиме функцію захисного бар'єру від можливого інфікування. В опіковому центрі львівської лікарні з цією метою використовують підготовлену шкіру спеціальної породи свиней, однак вона може захищати тіло значно менший відрізок часу: від кількох годин до кількох днів.

Щоб не марнувати час, Рада директорів бостонської клініки вже після першої операції прийняла рішення про надання коштів для вирощування власної шкіри пацієнта. Для її культивування були взяті здорові клітини шкіри Андрія і почався

процес вирощування. Триватиме культивування близько 8 тижнів, адже для пересадки Андрійкові необхідно близько 10 тисяч квадратних сантиметрів шкіри.

— Це процедура, якій за якістю немає аналогів в Україні. В нас ця технологія лише на стадії розробки. В майбутньому ця шкіра має бути використана для закриття ран, — розповів Ігор Стояновський.

Американська клініка не лише надала фінанси для культивування шкіри пацієнта (процедура обходиться у кілька сотень тисяч доларів), а й повністю взяла на себе всі витрати на лікування постраждалого. А воно дуже недешево: палата інтенсивної терапії в лікарнях такого профілю коштує в середньому 8 тисяч доларів за добу. Тож лікування Андрійка коштуватиме близько 1 мільйона доларів. Хоча рахувати зарано: західні

лікарі не беруться прогнозувати терміни одужання та шанси малого пацієнта. В медицині, за словами Ігоря Стояновського, про гарантії чи шанси намагаються не говорити, доки дитина перебуває у реанімаційному відділенні.

Поруч з Андрійком перебуває його дядько і опікун Ростислав Федунець. Лікарі впевнені, що його присутність і доброта стануть надійними помічниками у лікуванні хлопчика. А щоб не травмувати зайвий раз психіку дитини, якій довелося стільки пережити, йому досі не сказали, що страшна пожежа, яка сталася в ніч на 4 лютого в оселі їхньої родини, забрала життя всієї його сім'ї. А поки організм хлопчика і лікарі бостонського шпиталю борються за його життя, у рідному селі Андрійка й храмах Львівщини всі небайдужі до чужого горя моляться за одужання нашого маленького краянину.

Чи знайде Принц свою Попелюшку?

Любомира КОВАЛЬ, «Урядовий кур'єр»

СТАТИСТИКА. Фахівці Укрдержреєстру оприлюднили ексклюзивні статистичні дані за 2011 рік. Отже, по всій Україні тата й мами офіційно зареєстрували народження 505754 малюків, що на 1% більше, ніж торік. Актів цивільного стану про смерть зареєстровано 664589, що на 4,8% менше, ніж у 2010-му. І хоч смертність у середньому по Україні, на жаль, перевищує народжуваність, у деяких областях все ж є позитивний баланс. Так, у Чернівецькій області народилося на 1,4% більше людей, ніж померло, на Волині — на 5,8%. Попереду всіх же столиця — на 16% та Закарпаття — на 21%.

Що ж до імен, які обирали батьки для своїх нащадків у 2011-му, найпоширенішими, за словами Олени Завгородньої, начальниці відділу правової допомоги Департаменту у справах цивільного стану громадян Укрдержреєстру, були для хлопчиків Денис, Дмитро, Максим, Артем, Назар, Данило, Роман, для дівчаток — Анастасія, Дарина, Аліна, Ангеліна, Софія, Христина, Марія. Привертають увагу рідковживані імена, серед яких хлоп'ячі — Яромир, Радомир, Злат, Платон, Нестор, Климентій, Серафим, Аристарх, Амфілохій. Те, що в сучасних батьків насправді бурхлива фантазія, доводять такі імена, як Мушка, Леонардо Давінчі, Алітрохан і навіть Принц.

Дівчаток же почали знову називати забутими старовинними іменами Варвара, Глафіра, Соломія. Серед запозичень — Атія, Жасмін, Ауріка, Алсу, Мадонна, Каміла. Не кожні батьки відважаться назвати свою донечку Ізумрудом, Іорданом, Березою, Принцесою, Радією, Попелюшкою, Шехерезадою, Росіяною, Грацією, Весною, Квіткою, Калиною, і все ж такі сміливі є.

Ольга Почекіна, начальник відділу нормативно-правового та методичного забезпечення діяльності органів державної реєстрації актів цивільного стану Укрдержреєстру уточнила, що батьки в принципі мають право назвати дитину так, як вони бажають. Єдині обмеження, це правопис імені — тільки українськими літерами, та його довжина — не більше подвійного. Серед таких найпопулярніше жіноче ім'я Анна-Марія.

Вітчизняне законодавство передбачає, що ім'я дитина отримує за згодою обох батьків. А що робити, коли між татом і мамою виникає спір щодо імені сина або дочки? Олена Завгородня пояснила, що у таких випадках батьки можуть звернутися до органів опіки і піклування або до суду. І вже офіційні органи, керуючись у першу чергу інтересами дитини, вирішать, на чію сторону пристати.

А ще цікаво, коли малюк, якого батьки минулого року назвали, скажімо, Принцем, підросте та почне заглядатися на дівчат, чи вдасться йому серед сотень жінок відшукати свою Попелюшку? Чи він обере Принцесу?

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Там, де очищається душа

ВАРТО ПОБАЧИТИ. Серед унікальних православних споруд Харкова, які запропонують оглянути гостям Євро, особливе місце посідає новий дерев'яний храм

Світлана ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

Трибанивий витвір харківських зодчих з'явився торік напередодні Дня міста в одному з найулюбленіших куточків відпочинку — Саржиному яру. Його загальна площа становить 371,5 кв. м, висота — 25 м, розрахований

— Від початку розглядали ідею зведення в Харкові дерев'яного храму одного дня, — розповідає головний архітектор міста, один з авторів проекту Сергій Чечельницький. — Головне її завдання полягало в тому, щоб розпочати будівництво до сходу сонця і завершити до заходу, аби нечиста сила не встигла осе-

З аргументами головного архітектора погодилися всі замовники: місцева влада, меценати і настоятель отець Ігор. Так на найвищому місці постав дерев'яний храм, а внизу спорудили купіль у вигляді хреста. Побудували біля неї роздягальні, встановили паркові лавки, туалети, зробили підсвітку води.

довано низку культових споруд різних конфесій. Серед них — вірменський і один з найбільших у Європі буддистський храми, споруджується мечеть. Збудовано також багато російських і українських храмів. Передовсім це пояснюється тим, що в місті активно відроджують національні культури і висо-

Новий дерев'яний храм у Саржиному яру — слобожанська перлина сакральної архітектури

він на 200 парафіян. Цей храм унікальний тим, що виконаний з дерева і каменю в російському архітектурному стилі. Як стверджують фахівці, будівля подібної архітектури є лише на території Святогірської лаври.

Нагорі — храм, унизу — купіль

Освячено новий храм на честь ікони Божої Матері «Вірада» (або «Втіха»), яка перебуває в стародавньому Ватопедському монастирі на горі Афон. Ікону цю вважають чудодійною. За легендою, 21 січня 807 року зображена на іконі Богоматір звернула свій лик до ігумена монастиря й попередила його про напад розбійників. Завдяки цьому напад було відбито, а обійстя врятовано. Відтоді ікона отримала свою назву, а образ Богоматері на ній має велику популярність серед вірян.

литися у споруді вночі. Але цю ідею ми відкинули як таку, що не відповідала основним нашим вимогам: будувати храм не швидко, а надійно — на віки.

Потім, за словами Сергія Чечельницького, постало ще одне не менш складне запитання: де в Харкові спорудити дерев'яний храм? Відповідь на нього теж знайшлася, як тільки архітектор зрозумів, що такому храму не місце серед кам'яних будинків.

— Дерев'яний храм, як жоден інший, тяжіє до живої природи — лісу, парку, води. Тому серед багатьох пропозицій я зупинився на Саржиному яру, де все це є. Крім цього, в Саржиному яру традиційно відзначають зимове свято Хрещення Господнього, під час якого освячують воду в місцевому джерелі, а всі охочі випробовують силу віри, занурюючись у крижану воду. І саме це місце можна вигідно прив'язати до храму.

Одне слово, реконструювали всю зону відпочинку, прикрасивши її чудовим комплексом, який завершується унікальною культурною спорудою.

— Вона складається з двох залів — храму нижнього і верхнього, — зазначає Сергій Чечельницький. — Нижній, звичайно ж, споруджений із каменю, бо там насипний ґрунт і палі. Верхній — із дерева. Якщо говорити про весь храм, то це вельми складна інженерна споруда.

Однак про такі тонкощі знають лише фахівці. А парафіяни, жителі й гості першої столиці бачать лише чудовий дерев'яний храм, який встигли вже справедливо наректи перлиною сакральної архітектури.

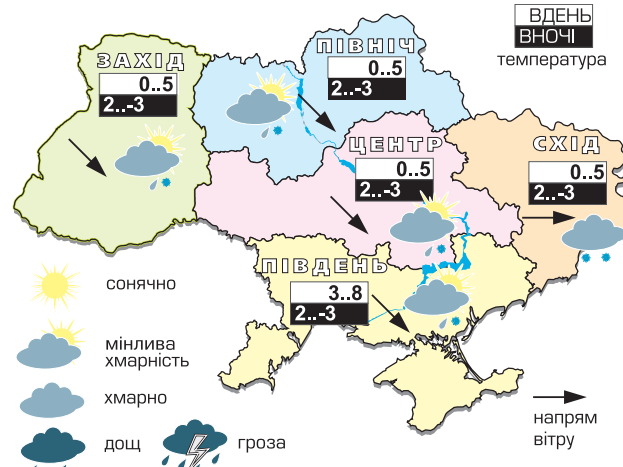
Цікаві тим, що православні

Загалом за роки незалежності в Харкові побу-

ку майстерність харківської школи сакральної архітектури. За словами головного архітектора Харкова, новий храм на честь ікони Божої Матері «Вірада», який нещодавно побудували, вже встиг отримати низку нагород. Ще один храм-новобудова Священномученика Олександра також має нагороди, зокрема й Гран-прі, одержане на престижній вітчизняній виставці-конкурсі сакральної архітектури.

— Таких православних церков, як у Харкові, немає в Європі, — стверджує Сергій Чечельницький. — Оскільки там здебільшого проживають католики, очікується, що туристи, які прийдуть до нас під час Євро-2012, виявлятимуть великий інтерес до культових православних споруд, особливо до дерев'яної архітектури, яка тепер також представлена у першій столиці.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 25 ЛЮТОГО

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+2 -3	0 +5	Черкаська	+2 -3	0 +5
Житомирська	+2 -3	0 +5	Кіровоградська	+2 -3	0 +5
Чернігівська	+2 -3	+2 -3	Полтавська	+2 -3	+2 -3
Сумська	-2 -3	+2 -3	Дніпропетровська	+2 -3	0 +5
Закарпатська	-2 +3	+3 +8	Одеська	-2 +3	+4 +9
Рівненська	+2 -3	0 +5	Миколаївська	+2 -3	+3 +8
Львівська	-2 +3	+1 +6	Херсонська	+2 -3	+3 +8
Івано-Франківська	-2 +3	+1 +6	Запорізька	+2 -3	+1 +6
Волинська	+2 -3	0 +5	Харківська	+2 -3	0 +5
Хмельницька	+2 -3	0 +5	Донецька	+2 -3	0 +5
Чернівецька	-2 +3	+1 +6	Луганська	+2 -3	+2 -3
Тернопільська	+2 -3	0 +5	Крим	-2 +3	+3 +8
Вінницька	+2 -3	0 +5	Київ	-1 +1	+2 +4

Укргідрометцентр

Змагатимуться не тільки футболісти, а й ... скульптури

Георгій-Григорій ПИЛИПЕНКО
для «Урядового кур'єра»

Уявіть конкурс скульптур, виготовлених з таких субстанцій, як автошини, нафта, повітронепроникні тканини, дров'яне вугілля, живі пташки, свіжа трава... Це Kyiv Sculpture Project запрошує вас на обрання кращих мистецьких просторових робіт.

Благодійна фундація «Спільна мета», яка організувала перший Національний конкурс міської скульптури, здійснює до Євро-2012 Міжнародний мистецький проект того ж профілю. Він має на меті інтеграцію новітнього українського мистецтва в світовий контекст. Фундація залучила до масштабної виставки-конкурсу Незалежну платформу «Кадиґроб і Тейлор арт-проект» та Фундацію Воронова. Отож, з 2 червня по 2 липня 2012 року в столиці пройде Перший Міжнародний фестиваль сучасної скульптури. В ботанічному саду ім. Гришка на березовій алеї будуть виставлені 20 конкурсних скульптур, а також знакові роботи ХХІ століття митців зі світовим ім'ям. У Києва передбачена можливість отримати кращим скульптурам постійну прописку в ботанічному саду.

Про рівень фестивалю свідчить той факт, що партнером Kyiv Sculpture Project буде найбільший у Європі парк скульптур в англійському Йоркширі. Куратор цього парку Хелен Фібі стала сокуратором київського проекту.

Призовий фонд Kyiv Sculpture Project — 11 тисяч євро. Кращі молоді скульптори, яких визначить міжнародне журі, будуть запрошені до стажування в майстерні скульптора світового рівня та до резиденції в Йоркширі. І якщо ці переможці будуть оголошені 30 червня, то вже на прес-конференції 16 лютого в готелі «Інтерконтиненталь» спеціальний приз за найзмистовніше запитання отримала студентка факультету мистецтвознавства МХМД ім. С. Далі Тетяна Куршакова. Вона виборола право відвідати парк скульптури в Йоркширі. За версією видання «Файненшл таймс», це найкращий скульптурний парк світу. Щорічно його відвідує 340 тисяч туристів.

ОТЖЕ

У конкурсі робіт взяли участь усі охочі. Було отримано 297 заявок з 39 країн, 135 з України. Перемогли 16 робіт з 7 країн. 9 робіт наших співвітчизників. Серед них Жанна Кадрова та Олексій Сай.

І ще деякі цифри: найдорожча робота у виробництві коштує 175 тисяч євро, а найдешевша — 300. Найвища скульптура понад 12 метрів, найважча — 82 тонни. Наймолодшому скульптору 19 років, найповажнішому — 73.

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

Засновник — Кабінет Міністрів України
Реєстраційне свідоцтво КВ № 2 від 12 квітня 1994 року
Передплатні індекси «Урядового кур'єра» —
61035, 40227 (пільговий)

Головний редактор — Сергій БРАГА
Перший заступник
головного редактора
Леонід САМСОНЕНКО
Заступники головного редактора:
Зоя РОМАН,
Лариса УСЕНКО
Відповідальний секретар
Іван ГРОМ'ЯК

Адреса в Інтернеті: www.ukurier.gov.ua
Адреса редакції: 01008, Київ, вул. Садова, 1
Телефон для довідок: 253-12-95.
Телефони відділу реклами: 253-55-09,
факс: 253-72-91, 253-34-78, e-mail: adv@ukcc.com.ua
«Урядовий кур'єр» виходить у вівторок, середу, четвер,
п'ятницю та суботу
Зам. № 23559. Тираж 51081

Листування з читачами тільки
на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність
інформації та реклами несуть автори
та рекламодавці.
Набрано і зверстано у комп'ютерному
центрі «Урядового кур'єра».
Друк: ТОВ «Мегі-Поліграф»,
04073, Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14
www.mega-poligraf.kiev.ua